

új város

az egység kultúrája

Az új évezred aranya
Felelős vízfogyasztás

Fontemi látogatás
Emmaus Afrikában

Évforduló
Chiara Lubich

Európa lelke
Együtt, egységben

új város

Közzétett kiadvány –
ISSN 0865-0829

A Fokoláre Mozgalom lapja
www.fokolare.hu

Kiadja: Új Város Alapítvány 1163
Budapest, Ágoston Péter u. 25.
Számlasszám:
11705008-20434836
Felelős kiadó: Reskovits Ágnes

Szerkesztőségi cím:
1163 Budapest, Kistereny u. 54.
Telefon: 328-0785
Fax: 403-5400.
E-mail: ujvaros@fokolare.hu
Adminisztráció:
ujvarosiroda@fokolare.hu

Lapszerkesztő: Bartus Sándor

Munkatársak: Arany Krisztina,
Bakacsi Viktória, Borsó Zsolt
Erhardt Ágoston, Fábrián Zsuzsanna,
Fábrí Andzej, Ferentzi Éva,
id. Frivaldszky János, Göbel Ágoston,
Himmer László, Hortoványi Ernőke,
Horváth Viktória, Kármendy Imre,
Reskovits Ágnes, Rieth Zsuzsanna,
Romhányi László, Smohai Ferenc,
Soós Rita, Sudár Balázs, Szalaiiné
Simkó Hilda, Tóth Judit, Tóth Pál,
Varga Krisztina, Vizsolyi László

Nyomdai előkészítés:

Arton 2004 Bt

Nyomtatás:

RG Press Kft. Budapest
Felelős vezető: Vankó Gábor
Terjeszti a Magyar Posta Zrt.
Hírlap üzletág
Előfizethető a Kiadónál

Éves előfizetési díj 2009-re: 4.500 Ft.
Külföldre: 37 euro
Támogatói előfizetés: 8.000 Ft.

Címlap: Giuseppe Distefano
Hátlap: Prokopp András

TESTVÉRLAPJAINK:

Olaszország: **Città Nuova** (CN).
Amerikai Egyesült Államok: **Living City**.
Argentína: **Ciudad nueva**.
Ausztrália: **New City**.
Belgium: **Nieuwe Stad**.
Brazília: **Cidade Nova**.
Bulgária: **Nov Svjat**.
Cseh Köztársaság: **Nove mesto**.
Dánia: **Ny Stad**.
Franciaország: **Nouvelle Cité**.
Fülöp-szigetek: **New City**.
Hollandia: **Nieuwe Stad**.
Horvátország: **Novi Svijet**.
Japán: **Uno**.
Kanada: **Nouvelle Cité**.
Kenya: **New City-Nouvelle Cité**.
Kína: **San Sing**.
Kolumbia: **Ciudad Nueva**.
Korea: **Cumul**.
Lengyelország: **Nove Miesto**.
Libanon: **Cité Nouvelle**.
Litvánia: **Naujas Miestas**.
Nagy-Britannia: **New City**.
Németország: **Neue Stadt**.
Pakisztán: **Hayat**.
Portugália: **Cidade nova**.
Románia: **Oraş Nou**.
Spanyolország: **Ciudad Nueva**.
Svédország: **Enad Värld**.
Szlovákia: **Nové mesto**.
Szlovénia: **Novi svet**.
Uruguay: **Ciudad Nueva**.
Venezuela: **Ciudad Nueva**.

MEGHALLGATNI

Egyik nap munkába menet a buszon szóba elegyedtem a mellettem ülő középkorú férfival, aki beszélt egy kicsit a munkájáról, és arról, hogy a rengeteg létrázástól nagyon fáj a lába. Pró-báltam meghallgatni, nem is esett nehezem-re. Miután kifogytunk a témából, elővettem az Új Várost. Az egészségügyi rovatot olvastam. Mikor elkezdtem készülni a lezá-láshoz, megkérdezte, milyen lapot olvasok. Érdeklődésére pár dolgot elmondhattam róla, míg kihámoztam magam a belső ülésről.

Talán egy picit jel volt, hogy először meghallgatni fontos az embereket, aztán nyitottá válnak, válhatnak arra, hogy mi mondjunk nekik valamit.

Himmer László – Budapest

ÉRDEMES KITARTANI

Könnyű elcsüggedni, amikor nem látjuk értelmét a dolgoknak.

Minden reggel átkelek a kö-zeli kiserdön, hogy elérjem a trolit (legalább ennyi mozgást megengedhetek magamnak). Otthon érzem magam benne, ezért akikkel szembetalálkozom, azoknak köszönni szoktam. Legtöbbször kutyát sétáltatnak. Tavaly feltűnt két kis öreg marslakó szerelésben (síszemüvegben, síbottal, kis tiroli kalapban) és valami hihe-tetlen konok tempóban rótták a köröket, egymástól függetlenül. A köszönésemre meg se rezzen-t egyikük sem. Fűtőrésze ment tovább a bácsika, és ha a néni-vel találkoztam, ugyanolyan le-hajtott fővel masírozott el mel-lettem, mintha én is csak egy akácfá lennék a többi között. Egészen a múlt hét szerdái-ig, akkor ugyanis váratlan dolog történt. Ahogy bekanyarodtam az egyik ösvényen, jönnek ám szembe, mégpedig párban. És

valami csodálatos, elkápráztató mosollyal köszönnék jó reggelt, meg sem várva az én köszönté-semet! Hihetetlen. De annyira szép volt, hogy a szívem egyből megtelt örömmel: lám, mégis van értelme, mégis-csak ki kell tartani a végső-kig a szeretetben. És meny-nyivel szebb így az élet! Azóta már találkozottunk újra, és ugyanaz a bűbajos mosoly az arcukon, amitől olya-nok, mintha a nagymamám és a nagypapám volnának.

B.S. – Budapest

LAKÁSSZÖVETKEZET

Nagy költségvetési erőfeszítéssel elkészült a házunkban a folyo-sókorlátok felújítása. Rögtön jelentkeztek bírálók is. Az egyi-kük becsengetett és elkezdte sorolni észrevételeit. Végre egy ellenség, akit szeretni lehet! Bejönni nem akart, ezért én léptem ki hozzá a folyosóra. Mi-kor kifogyott az észrevételekből, amelyekre megpróbáltam ért-hető választ adni, megkérdezte, hogy én mit szeretnék monda-ni, hiszen kijöttem a folyosóra. Mondtam, hogy semmit, csak őt akartam hallgatni.

Az egyik lakó azóta ellensége-sen viselkedik, mióta elkezdő-dött a korlátfelújítás. Az ő la-kása előtt ugyanis nincs korlát. Hogy a házban lakó nagyon sok idős embernek örömet okoz-zon, a bejárati három lépcső mellé egy füst alatt tétettünk egy fogódzót is. Egyik nap jö-vők kifelé a házból, és hallom, hogy ez az engesztelhetetlen lakó megdicséri a takarítónak a fogódzót. Nem látta, hogy én jövők, és tanúja vagyok a jele-netnek. Mikor kiléptem a ház-ból, szokásom szerint kedvesen köszöntem, hiszen egy „ellen-ségről” van szó. Ő csak éppen elfogadta, szintén a szokása szerint. Végül is a haragtartás igen fontos dolog, nem lehet megalkudni...

fidar

tartalom

Nézőpont

5 Kirill pátriárka Hitbéli válság

Az élet igéje

6 JANUÁR Mindent megad nektek

7 AZ IGE ÉLETE Szeretni az egységig A kézfogás Isten akarata

9 FEBRUÁR Virrasszatok

Társadalom

10 KÖRNYEZETÜNK Víz, víz, tiszta víz

12 ETIKAI KÉRDÉSEK Miénk-e az életünk?

Aktuális

14 HÍRMOZAIK

15 MEGEMLÉKEZÉS Meghívó

Az egység lelkesége

16 CHIARA Tovább él a szívekben

18 EURÓPA LELKE Az idők jele

20 EMLÉKEZÉS CHIRA LUBICHRA Fontem sír, Fontem ünnepel

Közelkép

- 23 **OLVASÓINKTÓL**
Cigánybank
- 24 **CSALÁDI MŰHELY**
Családba fogadva,
örökbe...

- 26 **NEVELÉS**
Békehálo

Kultúra

- 27 **ÉBREDÉS**
A másik

- 28 **NAGY KLASSZIKUSOK**
Mindörökre Haydn

Életmód

- 30 **ZÖLD**
Pilates testnevelés
- 31 **ALKOTÓ**
A tükör

Megkérdeztük

- 32 **GYERMEKEINK VILÁGA**
Ezt a rumlit!
- 33 **EGÉSZSÉGÜNK**
Védekezzünk
a stressz ellen

Utolsó oldalak

- 34 **AJÁNLÓ**
Gettó milliomos

AMI ÖRÖKSÉGÜNK

Egy évvel ezelőtt, 2008. március 14-én fejezte be földi életét Chiara Lubich. Azóta sokan tanúskodnak róla, hogy jelenléte a Fokoláre közösségeiben, a vallásos és civil társadalmi körökben élőbb, mint valaha. Átköltözése az örökkévalóságba annak a húsvétinak a beteljesedése, melyről mindig álmodott: a teljes és végleges közösség azzal a Szeretet-Istennel, akit megismertett velünk.

Silvia Lubich nevét a trentói anyakönyvi hivatal feljegyzéseibe 1920. január 22-én vezették be. A Chiara nevet (Klára = fény, világosság) valójában maga választotta, felnőttként, amikor elhatározta, hogy Szent Ferenc követőjéhez hasonlóan csak Istent szeretné birtokolni az életében.

Az ókoriak úgy tartották, hogy a név elárulja, ki a viselője. Chiara örököül hagyta ránk ezt a nevet: *claritas*. Fény tehát, az igazság végtelen szeretete, amelyből az emberiség javára kapott karizma, az egység származik: „Egyszer – írja a negyvenes években – megláttam egy Fényt. Szébbnek tűnt minden más szépségnél, és követtem. Ráébredtem, hogy maga az Igazság.” Ennek a fénynek az örököse az Új Város is, ehhez akar ragaszkodni. Chiara halálakor ezt kívánta üzenetében a Fokoláre Mozgalom tagjainak XVI. Benedek pápa: „haladjatok tovább ezen az úton”, Chiara útján, „járjatok a nyomdokain és tartsátok élön a karizmát”. Akkor tehát a szerkesztőségnek és a lap tágabb értelemben vett családjának is ez a feladata.

Città nuova: *új város* – ezt a nevet maga Chiara adta az olasz kiadásnak 1956-ban. Az alkalmat ehhez éppen egy ideiglenes város, Mária városának a létrejötte szolgáltatta. Az akkori *máriapolüig*, eddig az örömteli találkozóiig kell visszanyúlnunk, hogy megértsük jelenünket. Ugyanakkor ez az a széles látóhatár is, amelyet Chiara nyitott előttünk: olyan emberi együttélésre nevel, amely az isteni tanítást, az evangéliumot élve minden nappal egyre emberibbé válik. Ezt tette élete és munkája alapjává. A városkák, modell-települések, amelyek ma már minden kontinensen megtalálhatók, talán a legkézzelfoghatóbb bizonyítékai annak, hogy ez a látásmód hiteles és termékeny. Folyóiratunk 22 nyelven megjelenő 37 kiadása is ki-domborítja e megsejtés egyetemes jellegét.

Egy új város, amely megújul a tiszteletre, a szolidaritásra, a szeretetre épülő kapcsolatokban; egy mindig új város, amely figyel a béke, az igazság, a testvériség ösztönzéseire, bárhol is érkezzenek; egy mindig új, tehát mindig újjászülető város, mint maga az élet, mint minden élet kezdetétől a végéig.

Mondjuk ezentúl is, nem győzzük ismételni: Chiara mindenkié! Nevében megkülönböztetett figyelemmel törekszünk új arcokkal és tettekkel gazdagítani az egyetemes testvériség ügyét, amely számára mindig az élet legváltozatosabb, legkülönbözőbb színeiből állt össze. A politikusoknak – kormánypartiaknak és ellenzékieknek egyaránt – azt mondaná ma: küzdjete minden erőttökkel a közjó érdekében. A kiadónak és az újságíróknak ellenben azt mondaná: a média van az emberért, nem az ember a médiáért. A közgazdászokat, akik aggódnak a válság miatt, kihívás elé állítaná: tegyenek meg mindent a legszegényebbekért, az igazságosságért és az ingyenességért. A családoknak reményt adna, hogy maradjanak együtt és tanúskodjanak a szeretet-életéről, amely soha el nem múlik.

Mindig és mindenáron az egységet kell keresnünk. Amint tette az elmúlt évek legsötétebb pillanataiban, Chiara ma is meglepne mindenkit azzal, hogy az egyetemes testvériség közelebb van, mint valaha. Az Új város, nevéhez méltóan, ezt ismétli és ezt igyekszik előmozdítani.

A szerkesztők

KEDVES SZERKESZTŐSÉG!

Az én Biblia-évem a 2008. januári számban közölt „Jézus nyomában” című cikkre épült. Felkeltette figyelmemet ez a Szentföldről készült beszámoló, és a vártnál is többet adott az útról megjelentetett DVD, amely remek karácsonyi ajándék lett többfelé...

A gerotranszcendenciáról olvastunk az Új Város szeptember-októberi számában. „Az öregség rendkívüli lehetőség az ember számára, hogy ne kötelességből éljen, hanem kegyelemből”. Nekünk igen jó erről a fejlődési irányról tudni, és – ha a Teremtőnk is akarja – örömmel tovább öregedni.

Szeretettel és köszönettel:

R. Zsuzsanna – Nagykanizsa

ZSIDÓK ÉS ARABOK?

Szomorú izraeli helyzet. Fáj, de nem akarok ítéletet alkotni, bár nagy a kísértés.

A kórházba, ahol önkéntes vagyok, izraeli házaspár érkezik gipszelt lábú gyerekekkel. Az anyuka segítséget kér, természetesen, hiszen azért vagyok ott, de belül nem tiszta a szeretetem. Aztán eszembe jut, itt az alkalom, hogy tegyek valamit a békéért. Elkezdék jobban figyelni rájuk. Észreveszem, hogy mi az, amiről nem akarnak beszélgetni, nem jövők elő az izraeli élményeimmel, tolom az ágyat oda és úgy, ahogy szeretnék. A vizsgálat végeztével ugyanúgy. A végén a csak héberül beszélő apuka pénzt akar a zsebembe csúsztatni.

Kicsit később széles hátú arab férfi dohányzik a kórház bejáratánál, ahol nem szabadna. Látom előre a kudarcot, mégis udvariasan megkérem, hogy menjen le a lépcső alá. Aztán kapok szóban hideget, meleget, és ő nem

mozdul. Később is dohányzik újra, ugyanott. Gondoltam, ha majd jön befelé, inkább lehajolok egy kisgyerekhez, lássa: milyen „jó” is vagyok én. Meg különben egy kicsit félek is, hogy folytatja a höbörgést, de szerencsére eszembe jut, hogy őt kell most szeretnem. Teljes nyugalommal ránézek, és csodák csodája! Kis mosollyal néz vissza rám.

Kimondhatatlanul boldog voltam, hogy egyszerűen szerethettem azon a szmogos hétfő délelőttön.

Szalma Dóra – Budapest

A SZEKRENYBEN TALÁLTUK

Évszakváltáskor át szoktuk nézni a ruhahatárunkat. Rátaláltunk egy öltönyre, amit a fiam kapott, de mire belenőtt, rövid lett a nadrág szára.

Gondoltuk, jó lenne új gazdát találni neki – mert elegáns darab –, hogy ne menjen ki a divatból. Néhány nap múlva jött egy ismerős, aki esküvőre volt hivatalos, és éppen szüksége lett volna egy öltönyre. Megmutattam neki, és mintha csak ráöntötték volna.

Akkor arra gondoltunk, ajándékozzuk oda a hozzá illő inget és nyakkendőt is, így legyen teljes az ünnepi öltözete! Azok ugyan még a fiamra is jók, de a szekrényben van még belőlük.

Örültem nagyon, hogy hűségem maradtam az őszi leltárhoz, így derült ki, hogy ezek a ruhadarabok nem kellenek már nekünk. Az illető meg nagyon boldog volt: mert tényleg nem tudta, hogy miből fog felöltözni.

K. K. – Szeged

AZ ÉN SZÜLINAPI AJÁNDÉKOM

Decemberben befeküdtem kivizsgálásra egy hétre a belgyógyászatra. Az első nap megismerkedtem öt idősebb szobatársammal és segitettem nekik, amikben csak tudtam. A mellettem fekvő Bözsi néni megkínált bennünket a megmaradt frissen sültött fánkjából, amit a látogatói hoztak be. Elfogadtam, oly nagy szeretettel adta, és nagy örömet okoztam ezzel.

Késő este elmondtam egy-egy tized rózsafüzért a nénikért. Mindegyik előtt elgondolkodtam, hogy az a fájdalmas titok most mit jelenthet az ő életében. Bözsi nénire az „aki értünk meghalt a kereszten” gondolat jutott. Ránéztem, gyermekien tiszta arccal aludt. Éreztem, legközelebb öhozzá áll ez a titok. Két óra múlva, szülinapom hajnalán Bözsi néni rosszul lett, tüdőembóliát kapott, és még aznap este átköltözött az örökkévalóságba. Nehéz volt haláltusáját végignézni, de erőt adtak utolsó szavai: „Vegyé! magadhoz Istenem, vegyé! magadhoz!” Mikor leállt a légzése, megindult a beszélgetés a szobában az életről és a halálról. Egyik néni előtt sikerült a hitemről tanúságot tenni.

Nagyon jól esett, hogy aznap sok SMS-t és telefont kaptam a barátaimtól. Sokat tanultam az Úrtól ezen a napon. Az Ő szülinapi ajándéka, vagyis Bözsi néni halála sok mindenre felnyitotta a szemem, belülről változtatott meg. Nagyon fontos, hogy én mindig az „adásban” legyek, de most sikerült igazán megértenem, hogy mennyire fontos, hogy el is fogadjam, ha valaki szeretetből kínál, ha más ad valamit. Megtanultam még inkább értékelni a jelen pillanatot. Úgy érzem, azóta még jobban oda tudok figyelni mások igényeire is, és még bent a kórházi szentmisén elhatároztam, hogy mindig hű leszek Chiara gondolatához: „Bármit tessel is az életben, egyedül a szeretet marad meg.”

Sz. Tímea – Kecskemét

VILÁGOS BESZÉD

Az idei első szám sok izgalmas, értekes írása közül egyet emelnék ki: a Veres András püspök atyával készült interjút, amelynek kiegyensúlyozott, emberközeli megközelítése segít jobban megérteni az Egyház tanítását a szexualitika sok kérdést felvető és sok értetlenséget szülő témájában. Életszerűnek és élhetőnek mutatja be azt, anélkül, hogy kompromisszumokra bátorítana, és eközben emlékeztet, hogy a házasság az életszentség útja, amely tehát nem nélkülözheti a – szeretet megtisztulására szolgáló – lemondásokat.

Frivaldszky Márk – Budapest

Ezúton szeretnénk megköszönni mindazok támogatását, akik az elmúlt évben segítettek a Fokoláre Mozgalom céljainak megvalósulását a személyi jövedelemadó 1%-ának felajánlásával. 2008-ban a felajánlott összeg: 784.407 Ft volt. Ezt az összeget különböző rendezvényeink kiadásainak fedezésére használtuk fel.

Az Új Város Alapítvány, mint közhasznú szervezet, jogosult az adók 1%-ának gyűjtésére.

Adószáma: 18041930-1-42

KIRILL PÁTRIÁRKA

Február másodikán iktatták be a hatvankét éves *Kirillt*, Moszkva és minden oroszok tizenhatodik pátriárkáját, akinek a média világában otthonosan mozgó alakját jól ismerik világi körökben is. Pályafutását *Nyikodim* metropolita személyi titkáráként kezdte, akinek érdeme, hogy ortodox főpapok is jelen lehettek a II. Vatikáni Zsinaton, és hogy a Szovjetunióban fennmaradhettek a papnevelő intézetek.

Kirillt harmincegy évesen szentelték püspökké. A hetvenes években, Genfben az Orosz Ortodox Egyházat képviselte az Egyházak Világtanácsában. 1989 óta vezette a moszkvai patriarchátus külügyi hivatalát. 1991-ben emelték metropolita rangra. Az ő nevéhez fűződik az Orosz Ortodox Egyház Szociális Tanításának megjelenése az ezredfordulón, és jórészt neki köszönhető, hogy nem szakadtak el Moszkvától a nagy létszámú ukrainai ortodoxok.

II. Alekszij pátriárka alatt az egyház élt a kommunizmus bukása után elnyert szabadságával, nagy számban nyíltak meg a templomok és kolostorok. Kirillre vár az egyház belső szellemi és lelki megújítása. A főpap, akit egyébként sokan „túlságosan nyitottnak” tartanak, óriási kihívások előtt áll: a klérus létszáma hirtelen megnőtt, de képzettséget csak rész-

ben szerzett. Az idősebbek erősen ragaszkodnak a hagyományokhoz, míg a fiatalok többsége közömbös a vallással szemben, a politikusok viszont az orosz embereket egyesítő erős egyházat szeretnék. Néhány nappal a pátriárkaválasztás előtt *Hilario Alfejev* bécsi és ausztriai orosz ortodox püspök, egyben a Magyar Ortodox Egyházmegye kormányzó főpapja cáfolni kényszerült a metropolitával szemben felhozott vádakat, miszerint néhány kérdésben katolikus nézetet vall. Másrészt Kirill még megválasztása délutánján fontosnak tartotta kijelenteni: „Oroszországnak a külföldi misszionáriusok aktív tevékenysége ellenére sikerült megőriznie ortodox gyökereit.” A választást kísérő feszültség érződik első megnyilatkozásában, mellyel aztán a lényegre irányította a figyelmet, a szolgálatának középpontjában álló keresztre: ennek „mértékét csak az képes megérteni és megérezni, aki azt hordozza”. Majd hozzátette: az egyház előljárójára nehezedő emberfeletti kereszt hordozása azért lehetséges, mert azt együtt hordozza a püspökökkel, a papokkal és Isten egész népével...

Vizsolyi László – Moszkva

HITBÉLI A VÁLSÁG

Manapság a vezető hírek a gazdasági és pénzügyi válságról szólnak. Megkérdeztük **Héjj Tibor** menedzsmen-tanácsadót, több sikeres vállalkozás tulajdonosát:

Hogyan készülünk fel a recesszióra?

Az alkalmazkodás egyik formája, hogy a szemléletmódunkat, viselkedéskultúránkat megváltoztatjuk.

Tudomásul kell venni: az állások nem biztonságosak. Tehát ne csak azok nézelődjenek a munkaerőpiacon, akik épp elvesztették az állásukat, hanem azok is, akik úgy érzik: stabil a munkahelyük, mert csak így lehet elkerülni a fájdalmas meglepetéseket. A világ sokkal dinamikusabb, mint azt gondolnánk, és ehhez hozzá kell szokni.

A fiataloknak a tanulásba érdemes befektetni. A kvalifikált, jól képzett munkaerőre mindig szükség van. Akinek pedig lehetősége van valamilyen ösztöndíjra, az most ragadja meg az alkalmat.

Mekkora a felelőssége a keresztény embernek, hogy többé ne legyen ilyen krízis?

Fontos lenne, hogy mindenki, a „kis ember” is felelős döntéseket hozzon, és ezek a felelős döntések összeálljanak egy olyan rendszerré, ami makroszinten is pozitív folyamatokat indít el. A keresztény ember felelősségét az egymás közti in-

formális kapcsolatrendszerben látom. Most van igazán sok alkalmunk arra, hogy megéljük az egymás iránti konkrét segítő szeretetet, amely nemcsak a közeli hozzátartozóinkat, barátainkat érinti, hanem általános szolidaritásban jelentkezik. Például, ha valakinek tudomása van arról, hogy a munkahelyén megüresedik egy állás, ezt az információt minél szélesebb körben terjessze.

Sajnos úgy tűnik, a politikai-gazdasági élet szereplőinek a kialakult krízisre adott válaszaik magukban hordozzák a következő gazdasági összeomlás lehetőségét! Hogyan képzeljük el a világot harminc év múlva?

Szerintem a jelenlegi helyzetre kétféle válasz adható. Az egyik – amiben sajnos sokan érdekeltek, ezt ismerik, ezt szeretik a hibái ellenére is –, hogy némi korrekció után visszaáll a régi „rend”. A másik, hogy egy alapvető átalakulás esélyeként fogjuk fel a krízist, melynek jelentése önmagában is változást jelent. Sajnos az említett régi „rendhez” való visszatérés kísértése jóval nagyobb. Amennyiben nem következik be változás, ez szükségyszerűen a jelenleginél jóval nagyobb probléma lehetőségét hordozza magában. Ennek az oka, hogy a jelenlegi krízis több, mint pénzügyi vagy bizalmi válság. Nem tudják kimondani, nem merik kimondani, de ez elsősorban „hitbéli” válság. Hiszünk-e az Emberben és hiszünk-e az Emberfiában, vagy helyette a számokban és a szerződésekben?

Erhardt Ágoston

MINDENT MEGAD NEKTEK

Figyeld meg, milyen abszurd jelenség a világban, hogy egyrészt vannak elhagyott, sehová nem tartozó, örökké biztonságot kereső emberek, akiket az élet elkerülhetetlen próbatételeiben a létbizonytalanság, a magány és az árvaság érzése gyötör, másrészt pedig ott van Isten, mindannyiunk Atyja, aki semmit sem óhajt annyira, mint hogy mindenhatóságát gyermekei kívánságainak és szükségleteinek kielégítésére használhassa.

Olyan ez, mint az úr, amely teljesség után kiált. Vagy mint a teljesség, amely üresség után kiált. De nem találkoznak. Az embernek megadatott szabadság ilyen kárt is tud okozni.

Isten azonban továbbra is Szeretet azok számára, akik felismerik őt.

Hallgasd meg, mit mond Jézus: „Bármit kértek az Atyától a nevemben, megadja nektek.”

Gondolkozz csak el ezen a

mondaton! Olyan ige, olyan ígéret ez is, amelyet Jézus többször megismétel az evangéliumban. Más-más hangsúllyal, különböző magyarázatokat fűzve hozzá tanít, hogy miként tudod elérni mindazt, amire szükséged van. (...)

Egyedül Isten mondhat ilyet. Az ő lehetőségei korlátlanok. Hatalmában áll megadni minden kegyelmet: földieket, lelkieket, lehetségeseket és lehetetleneket. Hallgasd meg figyelmesen! Rávezet, *hogyan* kell megjelenned az

Atya előtt kéressel. Azt mondja: „az én nevemben”. Ha csak egy kevés hited van is, e három rövid szó szárnyakat ad.

Látod, Jézus itt élt közöttünk, ismeri végtelen ínségünket – mindannyiunkét, a tiédet is –, és megszán bennünket. Ami az imádságot illeti, ő jár közben értünk, mintha ezt mondaná: „Menj az Atyához az én nevemben és kérj tőle!” Tudja, hogy az Atya nem mondhat neki nemet, hiszen Jézus az Atya fia, és Isten ő maga is. Ne a magad nevében járulj az Atya elé, hanem Krisztus nevében! (...)

Amikor Krisztus nevében az Atyához mész, te egyszerűen csak követ vagy: az ügyek kettőjük között intéződnek, a két érdekelt fél között.

Sok keresztény imádkozik így, és ők mind számtalan kegyelemről tanúskodhatnak, nap mint nap bizonyítják, hogy Isten atyai szeretete gondosan őrökdi gyermekei fölött.

„Bármit kértek az Atyától a nevemben, megadja nektek.”

Talán ezt az ellenvetést teszed: „Kértem, kértem Krisztus nevében, de nem kaptam.”

Ez is lehetséges. Az előbb említettem, hogy Jézus az evangélium más fejezeteiben is felszólít arra, hogy kérjünk, és további magyarázatokat fűz hozzá, amelyek talán elkerülték figyelmedet. Azt mondja például, hogy annak a kérése teljesül, aki „benne marad” vagyis „megmarad” Jézus akaratában. (...)

Az is lehetséges, hogy olyasvalamit akarsz kérni, ami nem illik bele Istennek rólad elgon-

dolt tervébe, és Isten nem tartja hasznosnak földi vagy örök életed szempontjából. Sőt, lehet, hogy egyenesen károsnak ítéli. Hogyan teljesíthetné az effajta kérést, ő, a te Atyád? Hiszen akkor becsapna! Ilyet pedig soha sem tesz. Hasznosabb lesz, ha imádkozás előtt meggyezel vele, és így szólsz hozzá: „Atyám, ezt szeretném tőled kérni Jézus nevében, ha jónak tartod.” Ha a kegyelem, amelyet kérsz, összeegyeztethető azzal a tervvel, amelyet Isten szeretete készített számodra, akkor valóra válik az ige: „Bármit kértek az Atyától a nevemben, megadja nektek.”

Az is előfordulhat, hogy kérsz ugyan kegyelmet, de egyáltalán nem áll szándékodban úgy alakítani az életedet, ahogy Isten kéri. Vajon ebben az esetben is igazságosnak tartanád, ha Isten meghallgatna? Isten nemcsak egy ajándékot akar neked adni, hanem a tökéletes boldogsággal akar megajándékozni. Erre pedig csak úgy lehet eljutni, ha igyekszünk Isten parancsai, az ő igéi szerint élni. Nem elég gondolkodni rajtuk, még az sem elég, ha elmélkedünk róluk, az ígét élni kell! Ha ezt teszed, meg fogsz kapni mindent.

Összegezve: meg akarod kapni a kegyelmet? Kérj nyugodtan bármit Krisztus nevében, figyelmedet pedig irányítsd elsősorban Isten akaratára azzal az elhatározással, hogy engedelmeskedsz törvényének!

Isten végtelenül boldog, ha megajándékozhat. Sajnos a legtöbb esetben mi magunk utasítjuk vissza kegyelmet osztó kezét.

Chiara Lubich

„Bármit kértek az Atyától a nevemben, megadja nektek.”
(Jn 16,23)¹

¹ Megjelent: Chiara Lubich és más keresztények: *Éljük az ígét, Budapest, 2008.*

EVANGÉLIUM A MINDENNAPOKBAN

SZERETNI AZ EGYSÉGIT

Nemrégiben összehoztam egy fiatal kollégával, akit addig nem ismertem. A vállalkozás, amelynek vezetője, szoros piaci kapcsolatban áll a miénkkel. Kiderült, hogy már régóta szeretne volna kikérni a tanácsomat szakmai kérdésekben, így nagyon megörült, és azonnal elmondta, hogy van egy ötlete egy új termék fejlesztéséhez. Ehhez kérte a segítségemet, valamint a készülő tudományos cikkükben társszerzőséget is ajánlott.

A vállalkozásnál azonban, ahol dolgozom, ketten vagyunk idősebb, tapasztaltabb kutatók, és a fiatal ember csak nekem mondta el a terveit, az idősebb, nagy tudású kollégámnak nem, holott őt már évek óta ismeri. Láttam rajta, hogy nagyon rosszul esik neki. Azonnal el is zárkózott az együttműködéstől, amikor megkérdeztem, mit szól hozzá. Kiderült, hogy már évek óta nem beszélnek egymással, piaci ellenérdekeltségre hivatkozva.

Az egységet helyre kell állítani, és Jézus ezt a feladatot nekem szánja: nagyszerű volt az a pillanat, amikor ezt megértettem. Nem kellett törnöm a fejemet, hol kezdjem, mert kegyelmével megmutatta azt is: addig kell szeretni a testvért, amíg a szeretet kölcsönössé nem válik, így fog megszűlni az egység. És mivel ők egymással nem beszélnek, nekem kell szeretnem az egyiket és a másikat is annyira, hogy kettőjük között is létrejöhessen az egység.

Aztán bevillant az akkori életigénk, az *arany szabály*, hogy pró-

báljam egyszerűen csak beleképzelni magam az ő helyzetükbe, és úgy szeretni őket. Olyan egyszerűen ment az egész, mindkettőjük elfogadott, összekötővé váltam közöttük e-mailek és telefonbeszélgetések révén.

Most már ott tartunk, hogy ősszel egy konferencián, mint társszerzők, hármasban jelentünk meg, és közös pályázatot készítünk. Azonkívül mindkettőjük tőlem kezdi kérdezgetni, hogy tulajdonképpen ők miért is nem beszélnek egymással, én ezt értem?

Biztos, hogy magamtól erre képtelen lettem volna. És az is biztos, hogy nagyon jó eszközévé lenni Jézus munkájának.

Kárpáti Éva – Gödöllő

A KÉZFOGÁS

Az egyik szomszédunk általában rosszakat mond rólunk. A közelmúltban egy rokon család jött el hozzánk rendezni

egy régi közös ügyet, és ehhez ügyvéd is kellett. A megbeszélés alatt az ügyvéd férje és a rokon család egyik tagja az utcán várakozott az autóban. Szomszédunk odament hozzájuk, és mindenféle rosszat kezdett mondani rólunk. Ezt később mesélték el nekünk a rokonok. Rosszul esett a sok rágalom, különösen azért, mert, ha kérni és kérdeznivalója van, mindig hozzánk csenget be. A következő vasárnapi misén a templomban éppen egymás mellett ültünk. Amikor az engesztelő kézfogás következett, arra gondoltam, meg tudok-e bocsátani ennek a néninek, vagy csak úgy teszek, mintha...? Jézust kértem, és segített, hogy szeretni tudjam. Igazán békésen, szeretettel tudtam vele kezét fogni.

H. A. – Kistarcsa

Amit nem ajándékoztunk oda, az elvész; amit viszont megosztunk másokkal, megerősödve tér vissza az ajándékozóhoz, és hasznos a többiek számára is.

Chiara Lubich

EVANGÉLIUM A MINDENNAPOKBAN

ISTEN AKARATA

Mindig mellbe vág az Új Város lapszéli megjegyzése, hogy elhal az a megélt ige, amit nem adunk tovább. Ezért most az életet választom és megosztom, amit éltem.

Hét elejére többféle határidős munkám volt. Szombaton szerettem volna előre dolgozni, de vendégeink voltak, így nem sikerült. Vasárnap pedig Isten akarata szerint nem a munka napja, ezért, hogy kísértésbe ne essek, a vasárnapi reggeli után indítványoztam családomnak, hogy menjünk ki a Margitszigetre bringóhintóznunk mise után. Az ötlet nagy tetszést aratott, s bár az idő változékonyak mutatkozott, elindultunk. Az utóbbi idők egyik legszebb napját töltöttük együtt, miközben az idő is megjavult. Ajándékként a hétfői, keddi és szerdai határidőnek is könnyedén sikerült eleget tennem.

A következő eset egy éve történt. Gyermekeink iskolája előtt áll a kerületi '48-as emlékmű, így a diákok szüleikkel együtt ott szokták tölteni március 15-e délelőttjét, hogy énekükkel emeljék az ünnepi hangulatot, és tömegbázist adjanak a kerületi megemlékezésnek. Szerettem ezt az ünnepséget, ezért nem örültem az előző este jelentkező náthámnak. Reggel gondolkodtam, mi Isten akarata, mert nem voltam nagyon rosszul. Aztán

eszembe jutottak lelki vezetőm szavai: „Isten akarata gyakran a körülményekben mutatkozik. Ha beteg vagy, maradj otthon, ha egészséges vagy, menj kirándulni.” Ezért kissé bánatosan az otthonmaradás mellett döntöttem, lemondva a kerületi ünnepséget követő városi forgatagról is. Családtagjaim elindultak, én pedig némi takarításba kezdtem, amikor telefonon kaptam a hírt, hogy a Mária Rádió közvetíteni fogja a bíborosi misét Chiaráért. Nagy ajándék volt a mise. Senki nem volt otthon, nyugodtan csatlakozhattam lélekben a mozgalm tagjaihoz. Besütött a nap a lakásba, s közben még az otthoni teendőkkkel is haladtam. Délben elmeséltem egy barátnőmnek a történeteket. Nagyon csodálkoztam, hogy Chiara halála után egy nappal már misét mondott érte a bíboros. Én is csodálkoztam, de még inkább örültem!

Aliné Csereháti Erika – Budapest

Ha nem ismered az ábécét és azt a néhány nyelvtani szabályt, amelyet az első osztályban kell megtanulni, akkor egész életedben analfabéta maradsz, hiába minden ész és akarat.

Épp így, ha nem tudjuk egyenként elsajátítani az élet igéit, amelyeket Jézus az evangéliumba vésett, lehetünk „jó keresztények”, mégis az „evangélium analfabétái” maradunk, és képtelenek leszünk az életünkkel leírni: Krisztus.

Chiara Lubich

Megfigyelted, hogy általában mennyire nem éled, inkább csak tengerget az életet, a holnapra, vagy a holnaputánra várva, amikor majd megvalósul a szép jövő?

A szép jövőnek ugyan el kell jönnie, de nem olyan lesz, mint amilyennek képzeled. Egy isteni ösztön arra késztet, hogy várj valakit vagy valamit, ami majd örömmel tölt el. Ilyenkor talán egy ünnepnapra gondolsz, egy kis szabadidőre, vagy valamilyen találkozásra. Amikor azután ezek elmúlnak, mégsem vagy elégedett, legalábbis nem maradéktalanul. Mindig valamire várva élsz, tévétel életedet taposómalmába zárva.

Az igazság az, hogy az életben van egy olyan esemény, amelyet senki sem kerülhet el: a találkozás szemtől szembe az Úrral,

aki eljön. Ez az a szép, amire öntudatlanul is törekszel, mert boldogságra vagy teremtve. A teljes boldogságot pedig egyedül ő adhatja meg. Jézus tudja, hogy amikor a boldogságot keressük, mennyire vakon tapogatózunk mindannyian, te is, meg én is, ezért így figyelmeztet bennünket: „Legyetek hát

Baksa Beáta

VIRRASSZATOK

ébrek, mert nem tudjátok, melyik órában jön el Uratok.”

Virrasszatok, figyeljétek! Legyetek ébrek! Mert sok minden bizonytalan ezen a világon, de egy valami nem kétséges: egy napon meg kell halnod. A keresztény számára ez azt jelenti, hogy meg kell majd jelennie Krisztus előtt, aki eljön.

Lehet, hogy te is, mint a legtöbb ember, szántszándékkal, tudatosan igyekszel megfélemlíteni a halálról. Rettessz attól a pillanattól, és úgy élsz, mintha nem is létezne. Földi életteddel, amelybe egyre jobban belegyökerezelsz, ezt fejezed ki: félelmet kelt bennem a halál, tehát nem létezik. De az a pillanat mégis be fog következni, mert Jézus eljön, ez biztos.

„Legyetek hát ébrek, mert nem tudjátok, melyik órában, jön el Uratok.” E szavakon Jézus a végső eljövételét érti. Ahogyan az apostolok közül felment a mennybe, úgy vissza is fog térni.

Am ezek a szavak azt is jelentik, hogy az Úr eljön minden ember élete végén. Hiszen amikor valaki meghal, az ő számára vége a földi világnak.

Mivel nem tudod, hogy Krisztus még ma jön-e el, ezen az estén, esetleg holnap, vagy néhány év múlva, készen kell állnod. Ébernek kell virrasztanod, mint azok, akik tudják, hogy a rablók ki akarják fosztani házukat, csak azt nem, hogy, melyik órában érkeznek. Ha pedig Jézus eljön, az annyit jelent, hogy földi életünk átmenet. Ezért ahelyett, hogy lebecsülnéd, különösen nagy jelentőséget kell tulajdonítanod neki. Méltó élettel

kell felkészülnöd a találkozásra Jézussal. (...)

„Legyetek hát ébrek, mert nem tudjátok, melyik órában jön el Uratok.” Neked is ébernek kell lenned. Életed nemcsak békésen egymást követő események sorozata. Az élet küzdelem is. Legfőbb ellenségeid a különböző kísértések: az érzékiség, a hiúság, a pénzhez való ragaszkodás, az erőszakosság. Ha vigyázol és résen vagy mindig, nem érhet meglepetés.

Az virraszt jól, aki szeret. A virrasztás képessége a szeretetből fakad. Ha szeretünk valakit, szívünk mindig éberre várja a találkozást vele. Érte élünk minden nélküle eltöltött percünkben is. Így tesz a szerető feleség, amikor azon fáradozik, hogy mindent előkészítsen távol lévő férje fogadására. Amikor az megérkezik, ujjongó köszöntésében benne van az asszony egész napi örömmel végzett munkája. Így tesz az édesanya is, amikor beteg gyermeke ápolása közben egy pillanatra lepihen. Alszik ugyan, de a szíve virraszt. Így tesz az is, aki Jézust szereti. Mindent Jézusért tesz, hiszen vele találkozik minden pillanatban, akarata legegyszerűbb megnyilvánulásaiban, és vele fog találkozni ünnepélyes formában azon a napon, amikor majd eljön.

1974. november harmadikán történt. Santa Mariában, Brazília déli részén véget ért kétszázötven fiatal találkozója. Legtöbbjük Pelotas városából jött a lelki napokra.

Éneklés és örömujjongás közepette indult haza az első autóbusz negyvenöt fiatallal. Útközben néhányan együtt imádkozták a fájdalmas rózsafüzért, és azt kérték

„Legyetek hát ébrek, mert nem tudjátok, melyik órában jön el Uratok.”
(Mt 24,42)

Máriától, hogy halálukig hűségesek maradjanak Istenhez. Műszaki hiba következtében a busz háromszor megpördült az egyik kanyarban, és egy ötven méter mély szakadékba zuhant. A lányok közül hatan meghaltak. A túlélők egyike ezt mondta: „Közelről láttam a halált, mégsem féltem, mert Isten jelen volt.” Egy másik így emlékezett: „Amikor észrevettem, hogy meg tudok mozdulni, a roncsok közül felnéztem a csillagos égre, és társaim holtteste mellett térdelve imádkozni kezdtem. Isten ott volt velünk.”

Carmen Regina édesapja elmondta, hogy lánya, az egyik áldozat, gyakran ismételtette még életében: „Oly szép lesz meghalni, papa, hiszen Jézushoz megyünk, hogy vele legyünk.”

„Legyetek hát ébrek, mert nem tudjátok, melyik órában jön el Uratok.” Mivel szerették Jézust, Pelotas fiataljai mindig éberre virrasztottak, és amikor eljött az Úr, örömmel siettek elébe.

Chiara Lubich

Megjelent:
Chiara Lubich és
más keresztények:
Éljük az Igét,
Budapest, 2008,
115-117 o.

VÍZ, VÍZ, TISZTA VÍZ...

Március 22.
minden évben
a víz világnapja. Az
ENSZ 47. közgyűlé-
se az 1992-ben tartott
dublini és Rio de Janerió-i
környezetvédelmi világkon-
ferenciákat követően nyil-
vánította azzá. Vajon miért
tartották annyira fontos-
nak?

Szűcs Balázs

**Kovács
Október**

Avíz az egyik legfontosabb környezeti tényező az élővilág szempontjából. Ezt az anyagot tartalmazza a legnagyobb arányban minden élő szervezet, az ember testtömegének is mintegy hatvan százalékát teszi ki. Vízre minden élőlénynek szüksége van. Nem csoda, hogy a természetben igen gyakran éppen a víz válik az élőlények elterjedését korlátozó tényezővé.

Természetesen az ember számára is nélkülözhetetlen az egészséges ivóvíz. A XX. században óriási népességszaporodásnak lehettünk részesei: megháromszorozódott az emberiség lélekszáma. Ugyanakkor a vízfogyasztásunk a hatszorosára emelkedett! Az ENSZ 2006-os Víz Világjelentése szerint

a Föld 2,6 milliárd lakosa számára nincsenek biztosítva az emberhez méltó higiéniai körülmények, és 1,1 milliárd fő nem jut egészséges ivóvízhez. Elképzelhetjük, hogy ez hány és hány felebarátunk megbetegedésének, mi több, halálának az oka. Naponta hatezren – túlnyomórészt még ötödik születésnapjuk előtt – halnak meg azért, mert nem jutnak elegendő vízhez, illetve fertőzött, mérgező vizet fogyasztanak. A Föld 80 országában van vízhiány.

Hogy lehet ez? Hiszen a Föld még a világűrben is kék bolygónak látszik: felületének 71 százalékát víz borítja. Csakhogy ez, mint tudjuk, sós víz, emberi fogyasztásra alkalmatlan. A Föld teljes vízkészletének kevesebb, mint 3 százaléka édesvíz, azonban ennek is túlnyomó része hó és jég. Mindent egybevetve, a Föl-

dön található víznek csupán 0,6 százaléka jöhet számításba emberi felhasználásra – ebben a felszíni és a felszín alatti édesvizek egyaránt benne foglaltatnak.

A 2003-ban Japánban rendezett III. Víz Világfórumon megállapították (azóta már egy újabb ilyen Világfórumot is rendeztek, 2006-ban Mexikóvárosban) hogy a következő húsz évben egyharmadával csökken a Föld egy főre eső felhasználható vízkészlete. Egyes elemzők szerint a jövő háborúinak jelentős része az ivóvízbázisokért zajlik majd.

Mi a helyzet Magyarországon? Nos, hazánk vizekben bővelkedő ország. Folyóink és felszín alatti vízkészleteink bőven biztosítják a lakosság vízszükségletét. Ez azonban még nem jelenti azt, hogy magabiztosak lehetünk a jövőnkkel illetően. Folyóvizeink

95 százaléka külföldről származik. A Duna elterelése 1992-ben a bősi erőmű üzemvíz-csatornájának építésekor (hatalmas károkat okozva a szigetközi ökoszisztéma vízellátásában), illetve a Tisza 2000. évi ciánszennyezése megmutatták, hogy lehet félnivalónk. Felszín alatti vízkészletünk bőseges, de sérülékeny. A Pilis-hegységben történt kalandozásaim során megdöbbenve tapasztaltam, hogy az utóbbi évtizedekben forrásaink közül sok elapadt. A régi jó kerek kutak, gémeskutak vize pedig már régóta emberi fogyasztásra alkalmatlan. Talajvizünk ugyanis az ország egész területén elszennyeződött: nitrát-tartalma meghaladja az egészségügyi határértéket. Nem árt tehát, ha odafigyelünk vizeink állapotára!

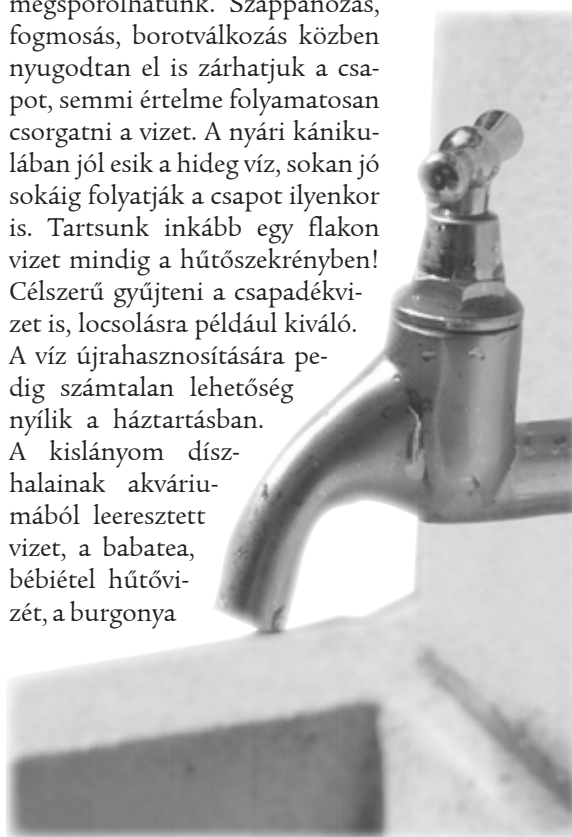
Mit tehetünk édesvizeinkért? Mindenekelőtt a szennyeződéseket kell megakadályoznunk. A településeknek gondoskodniuk kellene a megfelelő szennyvíztisztításról. Háztartásaink 98 százaléka rá van kötve a vezetékes ivóvízhálózatra, a csatornázottság mértéke azonban csak 67 százalék. A csatornahálózat helyi szennyvíztisztító-telepekre szállítja a szennyvizet, azonban csak ezek kétharmada esetében valósul meg a második, úgynevezett biológiai fokozatú szennyvíztisztítás (a harmadik, vagyis kémiai fokozatról nem is beszélve). Az élővizek lakossági szennyezése ellen nagyobb társadalmi felelősségvállalással védekezhetnénk. Tegyük bejelentést a Vízügyi Igazgatóságokon, ha szabad kiömlők okozta durva szennyezést észlelünk. Szóljunk rá polgártársunkra, ha kocsiját a folyóban mossa, vagy szemetét a vízbe önti. Ne pazaroljuk a nagy költséggel előállított ivóvizet! Otthonunk építésekor, felújításakor részesítsük

előnyben a stoppos WC-tartályt, a keverő-csaptelepet. Mosógép, mosogatógép vásárlásakor a vízfogyasztási adatokat is vegyük figyelembe a választásnál. Rosszul záró vízcsapjainkat, WC-tartályainkat mielőbb javíttassuk meg. Egy tömítetlen, csöpögő csapból 36 liter víz is elfolyhat naponta. Keressük a víztakarékos megoldásokat. Lehetőség szerint ne a feltöltésű programot futtassuk mosógépünkön: várjuk ki, amíg megtelik, és akkor mossunk. A kádfürdőzés helyett válasszuk inkább a rövidebb, frissítő zuhanyt, ezzel akár száz liter vizet is megspórolhatunk. Szappanozás, fogmosás, borotválkozás közben nyugodtan el is zárhatjuk a csapot, semmi értelme folyamatosan csorgatni a vizet. A nyári kánikulában jól esik a hideg víz, sokan jó sokáig folytatják a csapot ilyenkor is. Tartsunk inkább egy flakon vizet mindig a hűtőszekrényben! Célszerű gyűjteni a csapadékvizet is, locsolásra például kiváló. A víz újrahasznosítására pedig számtalan lehetőség nyílik a háztartásban. A kislányom díshalainak akváriumából leeresztett vizet, a babatea, bébiétel hűtővizét, a burgonya

vagy a leveszöldség mosóvizét én nem a lefolyóba öntöm, hanem a szobanövényeim cserepébe. Ajánlom mindenki figyelmébe a szűrkevíz-felhasználás lehetőségét is: megfelelő technológia alkalmazásával a mosógép öblítővize, illetve

a fürdőkádból, zuhanyból elvezetett víz újra felhasználható, például WC-öblítésre.

Sok múlhat ezeken az apró megoldásokon. Kis odafigyeléssel a vízfogyasztásunk, s így a vízszámlánk is csökkenthető, ami szintén nem elhanyagolható szempont. A legfontosabb azonban, hogy becsüljük meg, óvjuk, és gazdaságosan használjuk fel természet adta erőforrásainkat. ■

Bodnár Sándor

PrNewswire/CN

MIÉNK-E AZ ÉLETÜNK?

Korunkban egyre általánosabb, hogy az ember nem tekinti többé Isten ajándékának az életet, hanem a saját tulajdonának gondolja, amellyel szabadon rendelkezhet. Maga akar dönteni arról is, mikor vet véget neki. Interjúorozatunkban most az eutanáziával foglalkozunk, mely hosszú évek óta vita tárgya az úgynevezett jóléti társadalomban.

Sudár Imre

Lehet-e választás kérdése a halál, amely része az életünknek? Eldöntheti-e a társadalom, az orvos, a bíró vagy a családtag, hogy ki meddig élhet?

Tíz éve még józan emberi ésszel elképzelhetetlen lett volna, ami nemrég Olaszországban történt: a kómában fekvő harmincnégy éves *Eluana Englarónak* bírósági

döntés alapján szüntették be a mesterséges táplálását, a halálát okozva ezzel.

Az emberi élet kioltása sohasem megengedett, még akkor sem, ha az illető halálos betegségben szenved, kéri vagy beleegyezik, hogy az életének véget vessenek. Az eutanázia nem emberhez méltó válasz a szenvedésre – jelentette ki nemrég XVI. Benedek pápa.

Ha elkezdünk engedményeket tenni az alapvető értékek tekintetében, mint amilyen az emberi élet, akkor nincs már megállás! Elég itt a belgiumi és a hollandiai törvényhozásra gondolnunk, ahol tavaly már az újszülöttekre is kiterjesztették a „kegyes halál” lehetőségét. Ki fog jótállni azért, hogy a társadalom ne akarjon megszabadulni egy kiszolgáltatott személytől, akinek nincsenek rokonai, vagy akivel nem törődnek? A jóléti országokban sokkal inkább félnek a lelki, pszichés tehertől, mint az anyagi nehézségektől, és egyre engedékenyebbek lesznek az olyan jogi eljárásokban, amelyek ilyen esetekben megengedik az eutanáziát.

Dr. Veres András püspökkel és erkölcsoteológussal beszélgetünk.

A közvéleményben az eutanáziának aktív és passzív formáját szokták megkülönböztetni. Aktívról akkor beszélünk, amikor valamilyen orvosi cselekedet, beavatkozás, gyógyszer okozza a beteg halálát. Passzív eutanázia az, amikor valamilyen életbevágó kezelést függesztenek fel. El lehet-e különíteni a passzív eutanáziát és a „méltóságban való meghalni hagyást”?

Manapság nehéz azt állítani, hogy valaki passzív eutanáziát követ el, annyira szofisztikálttá vált az emberek cselekvése, körmönfont, helyesnek feltüntetett érvek alapján. Ha az emberhez méltó halál szempontjából nézzük, akkor a dolog talán kicsit érthetőbbé válik. Az embernek nemcsak élni van joga, hanem meghalni is, tehát a gyógyíthatatlan beteg természetes halálát nem késleltethetjük, hiszen ezáltal csak a szenvedését hosszabbítjuk meg. Mindenkinek joga van a termé-

szetes, emberhez méltó halálhoz. Természetesen az orvosnak mindent meg kell tennie azért, hogy ez minél fájdalommentesebb legyen. Pusztán orvosi siker vagy kísérletezés érdekében nem szabad ezt az agóniát hosszúra nyújtani, tisztelni kell az embernek azt a jogát, hogy ha elérte a természetes halál küszöbét, azon engedjük át.

Miben áll az eszméletlen beteg méltósága?

Aki eszméletén kívül van, az nem tud döntést hozni, hiszen érzésein, gondolatainak semmilyen kifejezését nem tudja adni. Sokszor halljuk viszont a klinikai halál állapotából visszatért emberektől, hogy mindenről tudtak, mindent hallottak, ami körülöttük történt.

Addig, amíg – akármilyen egészségi állapotban is – valaki él, addig ember, és ezt az emberi méltóságot védenünk kell a súlyos fizikai, lelki betegsége ellenére. Az élet minősége szerint nem különbözik az ember joga vagy méltósága: a magzati életben, a testi és szellemi fogyatékkal élők esetében. A halál felé közeledve, vagy eszméletlen állapotban az embernek ugyanazon joga és méltósága van. Ahogy fajtájuk és nemük szerint nem tehetünk különbséget az emberek között, úgy nem tehetjük ezt az életminőség vonatkozásában sem.

Ha a hozzátartozók véleménye kikérhető, az mértékadó lehet a kezelése kérdésében, helyettesítheti az eszméletlenül fekvő beteg jogát, a méltóságát viszont akkor sem érintheti. Tehát a hozzátartozóknak, a gondviselőnek is ugyanazt kell szem előtt tartania, mint az orvosnak vagy a betegápolónak: nem hozhatnak olyan döntést, ami őt méltóságában, az élethez való jogában sértené.

Mi a helyzet, ha a beteg nem akarja a kezelést, nem akarja a kivizsgálást?

Félhet a beteg a kezeléstől, vagy már eleve reménytelennek találhatja. Lehet, hogy maga az orvos is hiábavalónak látja, de neki kötelessége a végsőkéig elmenni. Akkor cselekszik helyesen, ha igyekszik minden esetben őszintén megosztani a beteggel, milyen pozitív és

negatív következménye lehet a kezelésnek. Sokszor a beteg tisztában lát, mint a környezete, mint akár az orvosa. Érzí, ha elérkezett a vég, érzi, ha a kezelés csak késlelteti a halál bekövetkeztét. Az orvos vagy az ápoló akkor cselekszik helyesen, ha próbál a beteggel párbeszédben, az ő véleménye szerint cselekedni. Ilyen esetben biztosan sokan megpróbálkoznak kísér-

letezni, ehhez azonban senkinek nincs joga. Még akkor sem, ha úgy gondolja, hogy egy következő beteg gyógyításához szerezhet olyan információkat, olyan tapasztalatot, amellyel már képes lesz elősegíteni annak gyógyulását. Ahhoz azonban joga van a betegnek, hogy önként vállaljon bizonyos kísérleti kezelést a saját, vagy más betegek gyógyulásáért, szem előtt tartva azonban, hogy élete ajándék, amelyet ő sem dobhat el. Az orvosnak természetesen mindig tájékoztatnia kell a beteget, mi várható, mi lesz a következmény ilyenkor. A beteg le is mondhat a kezelésről, mondhatja, hogy csak abban segítsenek, hogy ne kelljen túl sok fájdalmat elszenvednie. Azt gondolom, hogy erkölcsileg ez az elfogadható és járható út.

Ha a beteg mondja, hogy szeretne meghalni, a keresztény orvosnak meg kell értetnie vele, hogy ebben ő nem fog asszisztálni csak azért, mert fél a rá váró szenvedéstől. Meg kell beszélnie a beteggel: mindent el fog követni, hogy minél kevesebb fájdalmat kelljen elviselnie. Az élet megrövidítéséhez azonban nem lehet társ, nem nyújthat segítő kezét. Ez az orvos esküjével is ellentétes, még ha erről sokan nem is vesznek tudomást. ■

Israel leal/AP/CN

TEREMTÉSMEGÓVÁS

Napjainkra az emberiség elveszítette a kontrollt saját tevékenysége és környezetének alakulása között. Felismerjük ugyan, hogy melyek azok a tevékenységek, amelyek veszélybe sodorják a környezetet, mégsem tudjuk azt abbahagyni, mert az életünk úgy van szervezve, hogy rövidtávon kell profitot felmutatni... A világmindenségben a Teremtő bölcsessége és szeretete fejeződik ki, tehát mindaz, amit ő alkotott, valamilyen szinten jó és értékes. Ezzel a tisztelettel kell viszonyulnunk

az élő és élettelen valósághoz. A teremtett világban hitünk szerint az ember a legnagyobb érték, így az emberhez rendelve, az emberrel való kapcsolatában szemléljük a világ egészét. – Így foglalta össze Erdő Péter bíboros a Magyar Katolikus Püspöki Kar új körlevélének az üzenetét, amelyhez három kísérő kiadványt is szerkesztettek: egy tanulmánygyűjteményt, egy segédanyagot pedagógusoknak, és egy ötlethyűjteményt lelkipásztoroknak. Az Egyház társadalmi tanításának kompendiumában is szó van erről a témakörrel (451–487.)

A körlevél decemberben látott napvilágot, amikor az ENSZ klímaváltozásról szóló konferenciája zajlott Poznanban. Az éghajlatváltozás megállítása érdekében mintegy 170 katolikus szervezet indított kampányt, melynek keretében egy több mint 90 bíboros, érsek és püspök által aláírt levelet intéztek a tárgyaló államokhoz, és szolidaritásra hívták fel őket a világ legszegényebb országaival. Egyben gyors cselekvésre szólították fel a fejlett ipari államokat, amelyek a világ széndioxid-kibocsátásának 70%-áért felelősek. A fejlődő országok egyre kevésbé képesek megbirkózni az éghajlatváltozás következményeivel, és leginkább ők vannak kitéve az egyre kiszámíthatatlanabb időjárási jelenségeknek, valamint a klímaváltozás egyéb hatásainak.

2009 végén Dániában rendeznek klímavédelmi csúcstalálkozót. (forrás: Magyar Kurír)

A CSILLAGÁSZAT ÉVE

Az ENSZ 2009-et a csillagászat nemzetközi évének nyilvánította. Újabb lehetőség a tudomány és a hit párbeszédére. A csillagászat a legősibb tudomány, gyökerei minden emberben ott vannak, az embereket vonzza a csillagos ég, a minket körülvevő kozmosz titka. A nemzetközi év egyik kiemelkedő pontja a „100 óra csillagászat”: világszerte április 2. és 5. között kerül megrendezésre. Kiállítások, nyílt napok, élő internetes közvetítések, megfigyelések szerepelnek a programok között. Az eseményekről tájékoztató hazai honlap címe, melyen csillagászati naptárt is találunk: www.csillagaszat2009.elte.hu A nemzetközi év honlapja: www.astronomy2009.org

EGY CSOKOR VIRÁGGAL

Van egy hagyomány, amely eddig túlélte minden modernizációt, az internetet, az elektronikus levelezést, az SMS-t... A gyöngédség kifejezése, a szerelem és a barátság jele az emberi kapcsolatokban:

meglepni egy csokor virággal a szeretett hölgyet, a távoli rokont vagy a barátot, akinek névnapja, születésnapja van. Ez az udvarias gesztus mind a mai napig az elegancia megnyilvánulása maradt. Kontinensünkön a svédek ajándékoznak leggyakrabban virágot, nagyjából évente hatszor, őket a németek követik. Mindamellett egyforma értéket tulajdonítanak mindenütt ennek a régiesnek tűnő, ám mégis jelenvaló szokásnak. Mert egy virággal sokszor többet el lehet mondani!

GRÖNLAND FÜGGETLENEDIK

A világ legnagyobb szigete elindult a függetlenség útján. Ez a kietlen terület három évszázada a dán korona uralma alatt áll. Lakosságát 90%-ban eszkimó népek, inuitok alkotják, akiknek tavaly népszavazással sikerült elismertetniük hivatalosan is nemzetiiségi hovatartozásukat és saját nyelvüket. A terület 80-85%-át állandó jég borítja. Sokáig úgy gondolták, hogy nem alkalmas másra, csak a sarkvidéki vadászatra és halászatra. Mára azonban kiderült: Grönland a szó szoros értelmében szénhidrogén-tengeren úszik, és az is sejthető, hogy e hatalmas ásványkincs kitermelése nem kis mértékben megváltoztatja majd békés lakóinak életét, akik immár tevékenyen készülnek a teljes függetlenség kivívására.

KIENGESZTELŐDÉS

A vallási, etnikai, kulturális és gazdasági konfliktusok és feszültségek megszüntetését elősegítendő az Egyesült Nemzetek Szervezete a „nemzetközi kiengesztelődések évének” nyilvánította 2009-et. Döntésében a világ válságos állapotára hivatkozott: „Számítalan háború, konfliktus nehezíti az emberek együttélését; megerőszkolt nők, szolgáskorba taszított férfiak, bántalmazott és éhező gyermekek százezrei kiáltanak igazságosságért, igazságért és békéért.”

A 120 állam aláírásával érvénybe lépett ENSZ-határozat kiemeli a felek közötti párbeszéd fontosságát a kölcsönös tisztelet és elfogadás jegyében.

**A FOKOLÁRE MOZGALOM
EGY ÉVVEL EZELTŐTT
ELHUNYT ALAPÍTÓJÁRA,
CHIARA LUBICHTA
EMLÉKEZIK VILÁGSZERTE
2009. MÁRCIUS 14-ÉN.**

Magyarországon **Budapesten, Egerben, Kecskeméten, Nyíregyházán, Pécsen, Szegeden és Szombathelyen** lesz ünnepi megemlékezés.

„A Fokoláre Mozgalom születésétől fogva alapítójának bölcs és anyai vezetése mellett fejlődött, mint áradó folyam, mely jótékony vízával átítatja az egyházat és a világot.”

Tarcisio Bertone
bíboros, vatikáni államtitkár

Bővebb információ:
www.fokolare.hu
Telefonon: 06 1 279 0095

**„Igent mondunk a békére,
Igent mondunk a felelősségünkre”**

**Keresztény egyházi mozgalmak
és közösségek
EGYÜTT EURÓPÁÉRT
2009. április 25.**

Budapest, Pataky Művelődési Központ
(1105 Budapest X. kerület, Szent László
tér 7-14.) 10-17 óra

IGENT mondunk a békére, és azon munkálkodunk, hogy párbeszéd révén sikerüljön egyetértésre jutni a konfliktushelyzetekben. Ha nincs béke, a világnak nincs jövője.

IGENT mondunk a felelősségünkre az egész társadalom iránt, és azért dolgozunk, hogy városaink – a lakosok részvételével – a szolidaritás és a befogadás otthonává váljanak a különböző származású és kultúrájú emberek számára.

előadások • beszámolók • kerekasztal
beszélgetések • művészi produkciók

ÁTMENET

*Az élet fontos átmenet. Ez a próba ideje. Sőt, ameny-
nyit itt hagytam kialakulni
magamban Jézusból, annyi
marad meg mindörökre
odaát. Minden cselekedete-
tem, minden pillanatom,
minden lélegzetvételem át-
kerül az örökkévalóságba.
Itteni életemnek minden
perce az Életet készíti elő és
határozza meg!*

*A mennyország olyan ház,
amelyet idelent építünk
föl, és majd odaát lakunk
benne.*

Chiara Lubich

*(Megjelent: Chiara Lubich:
Ha tüzet gyűjtanánk, Új
Város, Budapest, 2007.,
81. o.)*

TOVÁBB ÉL A SZÍVEKBEN

A közösségi szentté válás, a „szent utazás” elindító-
ja maga is szeretett utazni. Chiara felkereste mind
az öt kontinenst, milliókat megismert, és... értett jól
az újságíráshoz. Ami a júniusi „családi albumból”
kimaradt: testvérlapunk, a Città Nuova igazgatójá-
nak személyes tanúságtétele.

1 999-et írtunk. Strasbourg és Párizs között éppen egy „vi-
harzónán” haladt keresztül a
repülők. Én Chiara ülése mögött
kaptam helyet, mellettem pedig az
egyik legközelebbi munkatársa, aki
fennhangon fejezte ki erős nyugta-
lanságát a szállókések miatt, me-
lyekről azt állítani, hogy kellemetle-
nek, eufemizmus lett volna. Chiara
hátrafordult, és az ülések közt ráte-
kintve jókedvűen ennyit szólt: „Félsz
meghalni?” Aztán hozzáfűzte: „Légy
nyugodt, nem jött el a pillanat. Még
sok tennivalónk van.”

Az utolsó bő tíz éven át elkísér-
hettem utazásaira Chiarát. Igazi
szakmai szerencse, még inkább
igazi kegyelem volt. Végtelenül
szeretett utazni a világban. Szeret-
te a magasból szemlélni a Földet,
békésnek elképzelni. Mondhatni
szenvetélytel tudott alkalmazkod-
ni az időeltolódásokhoz és a helyi
szokásokhoz. Igaz, útjai, amiken
részt vehettem, Chiarának már a
hetvenhetedik születésnapja után
történtek. Már nem az a fiatal
hölgy volt tehát, az utazások végén
mégis gyakran előfordult, hogy mi,

CHIARA EMLÉKÉRE

Az Új Város tavaly júniusban 84 oldalas ünnepi számmal emléke-
zett meg Chiara Lubich-ról, a Fokoláre Mozgalom alapítójáról, neves
személyiségek írásain keresztül, közvetlen munkatársaival készített
interjúkkal, mindeddig kiadatlan fényképekkel. Bepillantást kap-
hattunk gazdag életébe, gondolataiba és munkásságába, mindabba,
amivel hozzájárult a gazdaság, a politika, a kultúra, és a mozgalmak,
vallások, népek közti dialógus világához.

Ünnepi számunk még kapható a szerkesztőségben, ára: 700Ft.
Megrendelhető az ujvaros@fokolare.hu e-mail címen,
illetve a következő címen:

ÚJ VÁROS, 1163, BUDAPEST, KISTERENYE U. 54

az útitársai kimerültebbek voltunk, mint ő, aki frissen szállt ki a repülőből, mint egy rózsza. Vagy majdnem.

Útjai során Chiara felkereste a Fokoláre Mozgalom közösségeit, találkozott mindenki, a kisgyerekektől a haldoklókig. Amit mégis leginkább szíven viselt, az volt, amit néhányan „alapítói buzgalomnak” hívnak: valóban, mindig új frontokat nyitott, a múlt pillanatban megragadta a Szentlélek sugallatait. És azonnal a nyomába szegődött. Lehetett az új párbeszéd kezdete valamelyik egyházzal, kapcsolatfelvétel egy más vallás korábban ismeretlen mozgalmával, találkozás egy társadalmi kérdésekben elkötelezett vezetővel – hogy aztán közös kalandra induljunk...

Chiara szeretett a népek, a kultúrák közt járni, ismeretlen helyeken, de utazni legfőképpen a szívekhez szeretett. Mindent megtett mindenkiért. Szeretettel, mondhatnám, azzal a kíváncsisággal, amely abból a vágyból fakad, hogy útra kelljen a mennyország egy darabkájában, mely mindenki szívében ott van. Éppen ezért mindazok, akik találkoztak vele, részestültek kedvességéből, mosolyából, szavaiból.

Így Chiara megértette egy-egy nép „útját” – ahogy ő fogalmazta. Vagyis: a gyakran magától értetődő „hivatását”, amit mégis fel kellett fedni valakinek. És ő rátalált. Természetesen miután megismerte a történelmüket, de még inkább, miután a közösségükben időzött hosszú órákon át.

Chiarát mindig elkísértük, gyakran csak páran, ám időnként néhány tucatnyian. Mint tudjuk, az útitársak között különleges cin-

kosság szövődik a hosszú összefüggésből fakadóan, melyet a nehézségek, a megosztott fáradság, az együtt megtett felfedezések erősítenek. Chiarával éppen így történtek a dolgok, csak váratlan meglepetésekkel kiegészülve: sohase tudta senki, hogy ezek az utak hogyan fognak végződni, milyen újdonsággal a szívében tér majd haza.

Chiarának mindezek mellett újságírói lelkülete és lendülete volt. A szerkesztőségben még őrizzük az egyik írását, melyben tizenöt pontban elmagyarázza, hogyan kell megírni egy cikket.

Útjaink során több alkalommal is korrigálta a munkáimat, amelyeket nem is annyira tiszteletből tartam elé, mint inkább azért, hogy hozzáértő véleményt mondjon róluk. Útmutatásai szinte mindig szakmai síkon történtek, még akkor is, ha időnként e mellé tanácsot kaptam arra vonatkozólag, hogyan módosítsam a dolgokhoz,

a személyekhez, az eseményekhez való lelki hozzáállásomat.

Igen, az ő útitársi jelenléte mindig széles horizontot nyitott a legegyszerűbb dolgoktól a legbonyolultabb összefüggésekig. Emlékszem, 2004-ben a stuttgarti repülőtéren egy órát beszélgettünk, amikor várakoznunk kellett a Rómába induló repülő késése miatt. Chiara el akarta magyarázni nekem, hogy a Città Nuovában [ami Új Városunkban] kivétel nélkül mindig „az igazat kell írni”, és nem lehet beérni olyan „véleményekkel, amelyeknek megvan a maguk ideje, aztán elmúlnak”. Az iránytűnk „mindig és kizárólag az evangélium legyen és annak számos nézőpontja”. Így, egyszerűen, miközben az emberek bevásároltak és a gyerekek behabzsolták a sokadik hamburgert.

Az én emlékezetemben az utazó Chiara marad meg leginkább.

Michele Zanzucchi
Fordította: Olajos Tibor

Chiara érkezése a Ginetta Máriapoliba (Brazília), 1998.

AZ IDŐK JELE

A válsághelyzetek, az újra és újra kiéleződő ellentétek láttán joggal tehetjük fel a kérdést, vajon mikor lesz olyan az Európai Unió, amilyennek alapítói megálmodták? Közel sem zökkenőmentes az út, és ma sem egyszerű és tiszta a helyzet, mert egyre inkább elhomályosulnak és háttérbe szorulnak azok az elvek, amelyekre az alapítók építeni akartak.

**Reskovits
Ágnes**

Bennünk, keresztényekben is ott él a vágy, hogy tanúságot tegyünk hitünkéről és elkötelezettségünkről, arról, hogy lehet valamit tenni az öreg kontinensért, akkor is, ha nem tagadhatjuk a XX. századi spanyol filozófus *Maria Zambrano* megállapítását: Az egyik legsötétebb éjszákát éljük, ami valaha is létezett.”

Környezetünk problémáira a megélt evangéliummal szeretnénk válaszolni. A keresztény egyházi mozgalmak és közösségek közt évek óta tartó barátság és párbeszéd során látszott, hogy – sok más pozitív kezdeményezés mellett – közöttük megvalósul az a megélt közösség, amely politikai szinten az egyik legégetőbb és legnagyobb kihívás. Ebből az egysé-

ből merítve ki-kí megerősödik, és még inkább ön maga tud lenni.

1998 pünkösdjén indult ez a folyamat, amikor II. János Pál pápa összehívta az utóbbi évtizedekben született mozgalmakat és új közösségeket, amelyek – az ő szavaival élve – a Szentlélek ajándékai, hogy az egyház válaszolni tudjon korunk kihívásaira. Akkor *Chiara Lubich*, a Fokoláre Mozgalom alapítója karizmájához, az egység lelkeségéhez híven megígérte, hogy a mozgalmak közötti egység elmélyítésén fáradozik. 1999-ben Németországban elindult az együttműködés az evangélikus mozgalmakkal is, ami a kölcsönös szeretet szövetségének megkötéséhez vezette őket 2001-ben. Látták, hogy a mozgalmak közös jellege-

tessége a komolyan vett evangéliumi élet, emiatt él közöttük az az európai egység, amelyet a politika világa meg szeretne valósítani. Ekkor született meg az *Együtt Európáért* gondolata. Ez a lelkület aztán kiterjedt más országokra, anglikán és ortodox mozgalmak is csatlakoztak a kezdeményezéshez.

A mozgalmak saját karizmájuk szerint az evangélium egy-egy oldalát testesítik meg a társadalomban. Hogy ez láthatóvá váljék a vezetők számára is, több mint száz mozgalom közreműködésével létrejött 2004-ben az első, majd 2007-ben a második Együtt Európáért találkozó. Stuttgartban nemzetközi szinten, az egyes országokban párhuzamosan megrendezett összejöveteleken pedig helyi szinten láthattuk, milyen hatással van a keresztény mozgalmak által megélt ige a társadalomra. Számtalan tapasztalattal alátámasztott bizonyítéka volt ez annak, hogy a különbözőségek elfogadása gazdagít, és egyesítő erővé válik.

Az Együtt Európáért folyamat élén a mozgalmak közötti barátságon alapuló Irányító Bizottság áll, amelyben nyolc mozgalom képviselteti magát. Rendszeresen összejönnek az *Együtt Európáért baráta*i is, immár hetven mozgalom részvételével. Mik a terveik? A kotta, a terv a mennyben van – ahogy Chiara Lubich, a folyamat egyik első kezdeményezője mondta, és nekünk itt a földön kell megvalósítanunk azt. *Andrea Riccardi* szerint „Chiara most azt várja tőlünk, hogy ne hagyjuk szertefoszlani a

mozgalmak családjának, a mozgalmak egységének álmát, ugyanis ez az idők jele. Amikor a mozgalmak egymással találkoznak, sokszor nehéz helyzetekben is új erőt merítenek, segítséget kapnak, mert ahol együtt vagyunk, ott köztünk van Valaki, valami több. Mi nem valamiféle koordinációt akarunk, hanem a mozgalmak családjának fejlődéséből szeretnénk olvasni.”

2008 őszén a mozgalmak újabb bátorítást kaptak, hogy folytassák a mindennapi életben az Együtt Európáért folyamatot, amely azóta már nemcsak Európában, hanem más kontinenseken is elindult.

Az Irányító Bizottságot november 15-én Stuttgartban a Keresztények Egységéért Egyesület 2008-as Ökumenikus Díjjal tüntette ki, ahogy arról előző számunkban röviden

beszámoltunk. Az indoklásban többek között ez áll: „A mozgalmak és közösségek az evangélium szívéből merítenek erőt, és ebből a forrásból táplálkozva hatást gyakorolnak a kultúra különböző területeire, és újra felvirágoztatják kontinensünk keresztény gyökereit.”

Ötvennégy mozgalom vezetői vettek részt az ünnepségen. Kasper bíboros, a Keresztény Egység Pápai Tanácsának elnöke méltatásában többek között ezt mondta: „Az ökumenikus mozgalomnak határozott lendületre van szüksége. (...) Ehhez fontosnak látom a mozgalmak sajátos és újszerű hozzájárulását. Az egység a meghatározó tényező bennük. (...) Élik a testvériséget, és olyan hálót építenek, amely átível az államok és a felekezetek határai felett.”

A jelenlévő mozgalmak közt zajlott tapasztalatcsere is termékenynek bizonyult a további együttműködést illetően. 2009-ben Európa szerke országos szintű összefüggéseket terveznek.

Úgy tűnik, az Együtt Európáért útja új szakaszhoz érkezett, mert politikusok, vállalkozók és közgazdász szakértők ébredtek tudatára a karizmák értékének, amelyeket Isten a mozgalmakra és közösségekre bízott a közjó érdekében.

A 2004-es és 2007-es stuttgarti, majd budapesti, szegedi és nyíregyházi rendezvények után Magyarországon is folytatódik az egyházi mozgalmak és közösségek közötti baráti kapcsolat. Az összefogás következő állomása lesz 2009. április 25-én Budapesten, a Pataky Művelődési Házba tervezett közös találkozó. ■

FONTEM SÍR, FONTEM ÜNNEPEL

A kameruni őserdőben a bangwa törzs a Fokoláre Mozgalom alapítójára, Chiara Lubichra emlékezett. A mozgalom elnöke és társelnöke, Maria Voce Emmaus és Giancarlo Faletti részt vettek a gyászévet lezáró rendezvényen.

Noha a száraz évszakban egy csepp eső nem esik, a január 10-i megemlékezés előtti éjjel bőséges csapadék hullott. A *bangwa* törzs egy pillanatra sem csodálkozott, égi jel volt a számukra: „*Chiara mama* megöntözte az általa elhintett magvakat, hogy jobban nőjenek.” Gyakorlati haszna sem elhanyagolható az esőnek: megkötötte a talaj vörös porát, és

ezzel elejét vette egy sor kellemetlenségnek.

A bangwa nép hagyományos kulturális és vallási rítusa szerint került sor az „Istentől küldött királynőt”, a *Mafua Ndem*-et búcsúztató megemlékezésre. Ezt a nevet adományozták Chiara Lubichnak 2000-ben, utolsó látogatása alkalmával. A törzsfőnök és a királynő, vagyis a *fon* és a *mafua* kiemelt sze-

replői a rituális táncnak és éneknek, amit az egész nép átél. Nem véletlenül *Cry die* a neve az óriási eseménynek: a szeretett személy elvesztését sirató dal mindenkit mélyen megrendít, az arcok egytől egyig elkomorulnak, a gyerekek egyszerre mind elcsendesülnek. Nem színházi előadáson vagyunk, minden jelenlévőt átjár a gyász fájdalma.

A polgármester méltatása szerint „Chiara képes volt magáévá tenni gondjainkat, és sokat meg is oldott. Mégis, elsősorban egy családdá tett minket!”

A beszédet követő táncban a halált lassan felváltja a folytatódó élet és a Teremtő mindennapi ajándékáért mondott hálaadás. Az izmos, vállas, negyvennyolc éves fon bámulatos fürgeséggel táncol, és akrobatikus ügyességről tesz tanúságot.

Annak idején édesapja, miután a hagyományos rítusok hatástalannak bizonyultak a veszedelmes méreteket öltő csecsemőhalandóság megfékezésére, a katolikus püspökhöz fordult, hogy a keresztények imádkozzanak értük az ő Istenükhöz. *Julius Peeters* holland püspök a II. Vatikáni Zsinaton megismerte Chiarát, és neki továbbította a fon kérését. 1966-ban telepedtek le az első fokolarinó orvosok a néhány kunyhóból álló Fontemben.

A múlt felidézését követően a fon *Maria Voce* és *Giancarlo Faletti* felé fordult:

„Bizonyosak vagyunk benne, hogy nagy istenfélelemmel fogadtátok az új feladatot. Tudjuk azonban, hogy Jézus azt mondta: »Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak titeket.«” Majd a tömeg élénk helyeslése közepette hozzátette: „A szövetség, amit édesapám kötött Mafua Ndem Chiarával, tovább folytatódik a bangwa nép és a Fokoláre Mozgalom között.”

Az afrikai utazás után Emmaus választott testvérlapunk, a Città Nuova kérdéseire.

Milyen benyomást keltettek a Chiara gyászévét lezáró megemlékezések?

Az ilyen rendezvények megszervezésére és lebonyolítására az afrikai népeknek különleges adottságaik

vannak. Csodálatosak a szertartások és a táncok, amiken a vezető személyiségek és a lakosság egyaránt aktívan részt vesz. Szívükből fakadt, hogy kifejezzék hálájukat Chiara iránt. Megindító volt látni a sok embert, akik órákat gyalogoltak, hogy – az ő kifejezésükkel élve – fogadják „Chiara mama” életének folytatóit. Többször meg is hatódtam, amikor láttam, mennyire igyekeztek kinyilvánítani, mekkora jót tett velük Chiara.

2000-ben Chiara két fonnal megköttötte a kölcsönös szeretet szövetségét. A megemlékező ünnepre hús fon jött el. Mi történt?

Valami egészen egyedülálló! Ezek az előljárók Chiara evangéliumi karizmájának a fénye szerint kívánják vezetni népeiket. Magukévá tették ezt az új látásmódot, mely átalakítja őket és népeiket. Ahogy tudatára ébred-

tek a bennük végbemenő változásnak, továbbadták tapasztalatukat a többi vezetőnek. Találkozókat szerveznek, gyakran a királyi rezidenciában, és beszámolnak az életük átalakulásáról.

Ugyanakkor tudatában vannak, hogy ez a változás Chiara karizmájának köszönhető. A lelkiségből merítenek, és szeretnének mozgalmunkhoz tartozni. Ezért szándékoztak velem találkozni, mert hallani akarták tőlem, hogy a Fokoláre is magáénak tekinti-e őket. A gyü-

Thomas Klan (3)

mölcsök láttán én a mozgalomhoz tartozónak ismertem el őket.

Hogy tekint az egyház erre az újdonságra?

A helyi egyház számára is fontos a tapasztalat, ahogy azt néhány püspök hangsúlyozottan is kifejezte. Látják, milyen mértékben hódít a hagyományok szerint élő vezetőkön keresztül az evangéliumi üzenet. Az afrikai társadalom szerkezetében kizárólag a törzsfőnök személyén át érkezhettek el a néphez. Chiara zsenialitása, hogy megértette: hozzájuk kell fordulnia, először őket kell megnyernie.

Az evangelizáció előmozdítója a fon egyben a hagyományos vallási vezető Afrikában. Nem keverednek össze a vallások, nem lesz ebből vallási szinkretizmus?

Nem hiszem, hogy fennáll a veszélye ennek. Láttam, mennyire világosan különbséget tudnak tenni a saját vallásuk és a karizmában kapott újdonság között. Példának mondanám, hogy bár többnyire többnejűségben élnek, senkinek nem jut eszébe közüjük, hogy a misén szentáldozáshoz járuljon. Ugyanakkor jól tudják, hogy növekedhetnek a kölcsönös szeretetben, habár maradnak a többnejűség mellett.

Megtartják az evangéliummal nem ellenkező hagyományos rítusokat, és igyekeznek mindazt befogadni Jézus üzenetéből, ami életre váltható a számukra. Azt gondolom, lassan-lassan meg fognak szűnni az ellentmondások, és az evangélium örömhíre beoltódik a hagyományos vallásba. Nincs szó arról, hogy lemondjanak a saját értékeikről, inkább egy nagyobb értékre tesznek így szert. Mindez pedig minden erőltetés nélkül történik, egyfajta szerves belső fejlődés eredményeképpen.

Paolo Loriga írása alapján összeállította: Vizsolyi László

BEÍRTUKNEVÜNKET A BANGWA TÖRTÉNELEMBE

Kishonti Rolland fokolarinó személyes beszámolója az Új Városnak.

Január 8-án találkozott az itteni közösség Emmausszal és Giancarloval. Menyeyei légkörben tapasztaltuk meg, hogy a karizma tovább él és működik. Látogatásuk segített a mindennapok küzdelmein túllépve felülről meglátni, hogy mennyire a mennyei Atya munkatársai vagyunk. Fontemnek sajátos hivatása van, és nagyon erős missziós jegyeket ölt az intézményeiben (kórház, college) és apostolkodási módja, az új evangelizáció révén.

Az egyik legnagyobb örömet nekem a gen3 fiúk jelentették, akik mind eljöttek, több mint negyvenen. Tradicionális táncukkal valami olyasmit sikerült bemutatniuk, ami a bangwa kultúra eredeti sajátossága és ős-életerejének a kifejeződése. Jelentőségét az adta, amit itt pontosan tud mindenki: az ő korosztályuk szülei Chiara segítségével köszönhetően maradtak életben. Az egész termet megindították. Felélevenítették Chiara szeretetének mindenkit átölelő mértékét, mely nemcsak megújította a helyi keresztyének életét, hanem egy egész kultúrát megmenett a történelem számára „mindenestül”.

Eközben azt is láthatam, hogy a fokoláre lel-

Kishonti Rolland fotóalbumából

Inárcsi Erika fotóalbumából (3)

Inárcsi Erika kompozíciója a loppianói Centro Ave műhelyéből: a bangwa törzs új nemzedéke Chiarával együtt halad Isten felé.

kiség mennyire harmonikusan simul bele az itteniek életébe, s hogy szinte már észre sem vesszük az egyébként fényévnyi kulturális és mentalitásbeli különbségeket. Ez azt hiszem, a fehér ember oldaláról nézve is teljesen új típusú létforma gyümölcse, s fontos üzenetet közvetít az egész „fehér világ” számára.

Január 9-én a megemlékezési misén *Paul Verdzekov* püspök úr részletesen felidézte Chiara és a bangwa nép kapcsolatának a történetét. Mindenki lélegzetviszafajtva hallgatta beszédét a zsúfolásig megtelt templomban.

A szentmisét követően szoboravatáson vettünk részt a kórház előtt. A szobrot maguk a bangwák kérték, és ők javasolták azt is, hogy hova állítsák fel. *Inárcsi Erika* erdélyi fokolarina munkája, ő képviselte a loppianói *Centro Ave* alkotóit is. Mondanom sem kell, mekkora öröm volt itt valakivel magyarul társalogni, és tudni, hogy e szobor révén mi magyarok is beírtuk a nevünket a bangwa történelembe.

Emmaust nagyon érdekelte a kórház és a műtő. „Igazi csoda” – emlegette sokszor, és dicsérte a munkánkat is. A műtőbe csak ketten mentünk be, így mesélhettem neki egy kicsit a küzdelmeinkről is. Ez a rövid beszélgetés egyfajta megáldása volt annak, amit itt végzünk. Chiara maga is meglátogatta a műtőt, amikor Fontemben járt. Érzem, hogy akik ott dolgozunk, soha nem vagyunk egyedül, a Gondviselés itt is öröklik feletünk.

Ezekben a napokban mintha együtt láttuk volna felülről, hogy örök időkre szóló hivatásunk van, és hogy a hétköznapi erőfeszítései és megpróbáltatásai a tápláló forrása annak a fénynek, amelynek ezen a helyen örökké világítania kell.

Kishonti Rolland – Fontem

CIGÁNYBANK

A hidegben is van, ami melegesse a szíveket.

Szép nap volt az is, nem sokkal karácsony előtt. Éppen dolgoztam az OÁZIS Idősek Otthonában, az asztalom tele papírokkal, intéznivalókkal. Meglátogatott Mariska néni, én pedig a dolgomat félretettem, hogy időt és szeretetet adhassak neki. Beszélgettünk, kis idő múlva elővett egy borítékot. Látszott, hogy pénz van benne, nem is kevés. Mondta, hogy nekem hozta. Zavarba jöttem, Uram segíts ebből kimásznom! Tiltakoztam: én nem fogadhatok el pénzt, de igyekezett mindenáron meggyőzni. Elmondta, hogy ők nem tudnak mást adni, nem tudják, mi lenne a fontos, és én, valamint a közösség oly sokszor tettünk már jót, most ők is jót akarnak tenni. Ő ezt nem viheti vissza. Hogyan adja vissza azoknak, akik összeadták, és mit mondjon nekik, miért nem kell a figyelmességük, a szeretetük? Elfogadtam, de arra kértem, engedje meg, hogy bármire, bárkire felhasználhassuk. Boldogan beleegyezett. A pénzt eltettem a fiókomba, majd elővesszük, ha kell.

A találkozás után elmentem ebédelni. Amikor visszajöttem, egy cigányasszony várt. Azért jött, mert kevés a segély, hogy tüzelőt is tudjon venni, és nem akarja, hogy a gyerekei fázzanak, de nem akar fát lopni. Hívtam a munkatársaimat, ki, hol tud eladó tűzi-

fát. Még aznap hatvan mázsa fát szállíttattunk három cigány családnak.

Ezzel indult útjára a mi *cigánybankunk*. Sok felajánlást kapunk, például egy alkalommal, amikor éppen bútort adtunk egy beköltöző családnak, a nálunk dolgozó villanyszerelő látta, mi történik. Nem szólt semmit, hazament, és egy óra múlva mosógéppel, centrifugával, melegítővel jött vissza. Elmondta: az egyik megbízója ki akarta dobni ezeket, ő meg elhozta, bár akkor nem tudta miért, de most már tudja. Azóta bárhol dolgozik, elhozza az ott feleslegessé váló használható eszközöket. Sok más vállalkozó is hasonlóképpen tesz. Ha tőlünk kérnek valamit, bátran mondjuk, hogy segítünk, mert néhány nap múlva valaki pont olyat hoz.

Most már évek óta nincs falopás Mendén. Közös a hiányunk, és közös a feleslegünk is!

Schmauder Sándor

Sándor Balázs

CSALÁDBA FOGADVA... ÖRÖKBE!

Mihajla Attila fotóalbumából (2)

Mihajla Attila és felesége Kristóf Mária Tégláson laknak, 13 éve házasok, három gyerekük van: Attila tizenegy, Réka kilenc, Rita másfél éves.

**Hortoványi
Emőke**

Már házasságuk kezdetén megérezték: csak úgy lehetnek boldogok, ha Isten útján járnak, ha teszik az ő akaratát. Hogy ezt nem mindig könnyű megérteni, példájukból is látszik.

– Volt már fiatok, lányotok. Mi indított arra, hogy egy idegen gyerekről álmodozzatok?

– A Gondviselés fiatal korunkban belénk ültette az érzékenységet a nehézsorsú gyerekek iránt. Előbb egymástól függetlenül éreztünk

ezt – kezdi a történetet *Marika*. – Egy gyermekemről gondoskodj! – súgta valaki. Megismerkedtünk három állami gondozott gyerekkel, azután négy évig rendszeresen foglalkoztunk velük. Majd keresztszüleik lettünk. Ez a szép kapcsolat mintegy előkészítette bennünk a talajt.

– Mindketten szerettünk volna nagy családot – folytatja *Attila*. – Egy gyereknek volna még helye nálunk! – kaptam a határozott ösztönzést. És közösbe tettük régi

vágyunkat: szeretnénk befogadni egy állami gondozott gyereket! Ez öt éve történt. Döntésünket hatalmas öröm követte. Megosztottuk volna a szüleinkkel, a rokonainkkal is.

Azok pedig csodálkozva néztek rájuk, és nem értették, hogy miért nem saját babát vállalnak. A házaspár meg azon frissiben kezdte intézni a jogi oldalt. Hamar rá kellett jönniük, hogy mégse annyira egyszerű ez az egész. Joggal készültek az örömteli fogadtatásra a gyerek-

védelmi szolgálatnál. Végre bekopog hozzájuk valaki! – gondolták. Helyette meg kellett felelniük az újabb és újabb feltételeknek: tanfolyamra jártak, az pedig pénzbe és időbe került. Így jelentkeztek az örökbefogadás első próbatételei.

– Fájdalmainkról beszéltünk a közösségben, és ott megerősítést kaptunk. Azért nem érti más ezt a vágyunkat, mert személyesen nekünk szól – fejtegeti Marika. – Szinte mindennap beszélgettünk a kisbaba érkezéséről. Várakozásunk ideje alatt Attilát és Rékát megpróbáltuk maximálisan bevonni a párbeszédbe. Ebben a gyermekben is ott van Jézus – mondtuk. Etetni, itatni, tisztába tenni, fürdetni a kis Jézust fogjuk, vele fogunk játszani. Három évvel ezelőtt viszont az egészségi állapotom erősen meggyengült. Előjöttek az emberi aggodalmak. Még felsorolnunk is nehéz lenne. Meggyógyulok-e, mire megérkezik a baba, ha nem, akkor mi a felelős döntés? És ha nem magyar származású lesz? Mit határozunk? Hogy reagál majd a környezetünk? Mit szólnak az iskolában az osztálytársak? Milyen lesz a gyerek? Szép, okos, jó alvó? Vagy újra éjszakáznom kell?

Epp, amikor válság van? Felelőtlenség lenne! – tiltakozott a családapa hangja Attilában. Ebben a helyzetben úgy érezték: fel kell függeszteniük az örökbefogadást határozatlan időre. Furcsa szabadságérzet alakult ki bennük, mégis hamis volt valami. Itt kezdődtek az ő igazi próbatételeik.

– Mikor leteszed a súlyt, beindul a lelkiismereted is: egy kisgyermek ott fog sírni, és ránk vár! – vallja be Attila. – Bár megpróbáltuk újra a „rég” hétköznapiakat élni, nem volt igazi békénk. Hiába igyekeztek meggyőzni a rokonok, a barátok. Éreztük, többet kell imádkoznunk. A lelki mélységeket megjárva, Isten elkezdett felrázni minket. Útmutatást adott, ha a

Szentírást olvastuk. A szentmisén sokszor éreztük, hogy félreérthetetlenül nekünk szól. Egy-egy zsoltárból, olvasmányból, prédikációból bátorítást, lendületet és tisztánlátást kaptunk.

– Nyolc hónappal ezelőtt váratlanul csöngött a telefon, és közölték, hogy van egy kislány, akit szeretnének bemutatni nekünk – emlegeti azt a napot Marika. – Amit ezután éreztünk, nem lehet szavakba foglalni. Amiről öt évig csak beszéltünk, most valósággá válhat! Az első találkozás Ritával nagyon meghatározó volt. Egy ragyogó tekintetű kislány várt ránk. Határozottan éreztük, hogy őt szánta nekünk Isten ajándéku.

– Mind a négyen beültünk a kocsiba. Atesz tizenegy, Réka kilenc éves volt. Imádkoztunk, és mint család álltunk Isten elé – veszi át a szót Attila. – Azt a felhőtlen boldogságot! Látni kellett volna az arcukat! És a kis Rita viszonylag hamar beilleszkedett közénk. Elhagyta a kézharapásban, remegésben megnyilvánuló szorongásait. Tud már nevetni, tud játszani társaságban, de önállóan is.

– És ők, a tieitek? Soha nem érezték betolakodónak „a hozott gyereket”?

– Féltekenység van, de a normális keretek között. Rékában volt egy adagnyi „bezzeg”. Igyekeztünk rájönni, mire van a leginkább szüksége. Vittük a játszótérre, ami odáig ritkán fordult elő. Csak egy hónapra volt szüksége, és megnyugodott – sorolja Attila. – Sok apró csoda történik. Rita jelenléte és szeretete formálja a szűkebb és a tágabb családot. Teljesen más a nagyok érdeklődési köre, de többet segítenek, alkalmazkodóbbak. Attila és Réka apáskodik-anyáskodik már.

– Az egészségi állapotom hirtelen javult akkor – újságolja Marika. – Gyengeségeinket mégsem szabad lekicsinyelnünk. Napról napra vannak nehézségek és feladatok, az erőnket is meghaladva néha. Igyekszünk újrakezdeni ilyenkor, és a szeretetben találunk rá a megoldásra. Tanuljuk figyelni kinek, mire van szüksége személyesen. Ettől bontakozik a kapcsolatunk, ettől még szebb egymással.

– Hogy van-e különbség a vérszerinti és az örökbe vett gyerek között? Atesz és Réka a sajátunk, Ritát közvetlenül adta nekünk Isten. Az árvákban még inkább vár ránk Jézus. Ha nagyobb lesz, természetesen beavatjuk a titokba, hogyan fogadtuk őt a családba... örökbe. ■

BÉKE HÁLÓ

A béke velünk kezdődik – hirdette az előző számunkban megjelent összeállítás –, és fontos, hogy eljusson mindenhová! Éppen egy éve, hogy hazánkat is megtalálta egy különleges kezdeményezés.

**Horváth
Viktória**

Észak-Olaszországban, a trevisoi *Fabio Besta* középiskolában született a terv 1990-ben. A Béke Háló (Rete Progetto Pace) olyan iskolák, intézmények, egyesületek nemzetközi szövetsége, melyek készek együttműködni, hogy a béke kultúrájára neveljék a fiatalokat. Alapítói között voltak az egység lelkiségét ismerő pedagógusok is. A nevelési program a fiatalokat veszi célba, és arra segíti őket, hogy gyakorlatban tapasztalják meg a béke építését, és így előmozdítsák az emberi jogokat, komolyan vegyék a testvérieséget, miközben együttműködnek más iskolákkal és más kultúrákkal. Ez nemcsak program, hanem

életforma, mert a béke bennünk és közöttünk kezdődik. A résztvevő intézmények nevelési programjukban központi helyet adnak a békére nevelésnek: előadások formájában az elmélet terén, és szolidaritási kezdeményezéseikkel a gyakorlatban. Az alapító iskolában a diákok minden évben humanitárius utazást tesznek tanáraik vezetésével: adományokat visznek rászoruló gyerekeknek, amiket ők gyűjtöttek, vagy ők gyűjtöttek akciókkal a hozzá való pénzt. Hasonlóakra vállalkoznak a csatlakozó iskolák.

A programnak mintegy 5000 fiatal és 100 tanár tagja van a bekapcsolódó önkéntesekkel együtt. Magyarország 2008-ban csatlakozott a résztvevő országokhoz, köztük Horvátországhoz, Boszniahoz, Szerbiához, Albániához, Németországhoz, Peruhoz, Romániához, Szlovákiához, Csehországhoz és Bulgáriához.

A nemzetközi hálózathoz kapcsolódott a budapesti *Néri Szent Fülöp Katolikus Általános Iskola* is, amikor vendégül látott nyolc olasz fia-

talt és öt tanárt tavaly áprilisban. Mint a kísérőjük, meglepődve tapasztaltam, hogy bár ezek a kamaszok több mint egy hete vannak úton, nem panaszkodtak, nem türelmetlenkedtek. Még akkor sem, amikor az ebédre egy órát kellett várniuk, vagy amikor városnézés közben eleredt az eső.

„Azért jöttek ide, hogy szeresse nek minket” – érzett rá egy magyar diák. Olasz társa így vélekedett: „Úgy gondolom, hogy az élet a találkozások művészete... A fiatalok szükségét érzik, hogy legyenek dolgok, amiket igazán ők szerveznek és valósítanak meg. Engem ez formál, ez alakítja az emberségemet” – mondta.

Látogatásuk hatására az iskolában néhány pedagógusból és mintegy huszonöt gyerekből alakult egy csoport, hogy tovább szője a Béke Hálóját. Több programot szerveztek már a maguk és a környezetük örömeire. A békére mindenki hivatott! Keresnek olyan iskolákat, akik szívesen összefognának velük. Álmuk, hogy a földet mielőbb beborítsa ez a háló. ■

December 8. - Interaktív előadás a békéről, majd csoportos beszélgetések.

December 15. - A gyerekek színdarabot adtak elő a közeli óvodában.

December 17. - Orgonahangverseny szervezése, közben gyerekek süteményt árultak a Béke Háló javára.

December 18. - Az ötödikesek egy musical résztvetet adtak elő a közeli idősök otthonában.

A MÁSIK

Évezredes hiedelmek, végzetes tévészmék, kulturális sokszínűség. Áprilisig látható a Néprajzi Múzeum kiállítása.

Népviseleti szobrocskák fából, szalmából, rongyból, porcelánból, selyemből, műanyagból: kuli, matrijoskababa, újvilági telepes pár, gésa, maori halász. Bábeli nyelvzavar: altatódalok, gyerekmondókák, énekek keverednek össze. A japán női lábat elnyomó cipő és az eu-

tott, megölt fehér ember, hogy az indiánok lássák, vajon ugyanúgy elbomlik-e, mint ők. A világi és az egyházi hatalom felteszi a kérdést: Vajon az indiánoknak van-e lelük? *III. Pál pápa* 1537-es bullája egyértelműen szabad embernek nyilvánítja az őslakosokat... „Az indiánok vörös színnel szimbolizált kiontott vére egy másik emberfajta által hagyott nyom a történelemben, egy olyan népé, amelynek nem ismerték el az önazonosságát, a méltóságát és a hitét” – olvassuk az útmutatóban.

Az 1896-os genfi nemzeti kiállításon egy „fekete falut”, a budapesti Városligetben pedig a kontinensek népeinek képviselőit lehetett akkoriban „megtekinteni”.

„Igazából ma már nem léteznek gyermekkorukat élő népek; mindannyian felnőttek, még azok is, amelyek nem vezettek naplót gyermek- vagy kamaszkorukról” – írja a száz éve született *Claude Lévi-Strauss* antropológus. A kiirtott, elűldözött indián nép a természetes szabad élet jelképe lett, míg a fekete rabszolgák eredeti hangzás- és képi világa szinte gyarmatosította a modern művészetet.

Az emberiség biológiai értelemben *egyetlen faj*, amelyet *emberfajták* (rasszok) alkotnak meghatározott *külső* ismertetőjegyeik alapján. *Kulturális sokszínűsége* viszont akkora érték, mint a természet sokfélesége a fajok változatosságában (a biodiverzitásban).

Vándorlási hullámok, átjárhatóság, keveredés – talán nem is any-

nyira új jelenség ez? Néhány millió éve megjelent őseink vándoroltak, és tízezer éve a Termékeny Földben és Észak-Afrikában ringott mai civilizációnk bölcsője. A *másik* végeredményben mindig is köztünk volt, mi magunk is *mások* voltunk a többiek között. Jól szemléltetik a népnevek: az önmegjelölésre minden nép értéknövelő kifejezést használt, míg a többieket kicsinyes, elutasító, felületes nevekkkel illették – talán önvédelemből.

„Megteremtette tehát Isten az embert a maga képére” (vö. Ter 1,27) és egyben beléoltotta méltósága tudatát. Ugyanakkor megadta együttélése törvényeit. A népek szenvedései mindhangosabban figyelmeztetnek az arany-szabályra: kis és nagy népek tagjai szeressék egymást úgy, mint önmagukat! Ha Isten gyermekei a saját boldogulásuknál jobban szeretik a történelem Urát, tökéletesedő szeretetük ki fogja zárni a félelmet. Akkor a *mástól* el fogunk jutni az *egymásig!*

Hortoványi
Emőke

Sarnyai Krisztina (3)

rópai alakot torzító fűző, kongói hegtetoválas és az ismerős *piercing*. Ellenséges reflexek a fehérek hígi-énéjével szemben. Sok-sok példa egymás mellett, összehasonlítások sora, mely betekintést enged a történelem bűneibe: tengerbe ázta-

MINDÖRÖKRE HAYDN

Kétszáz éve hunyt el a nagy muzsikos és zeneszerző, a bécsi klasszikusok egyike.

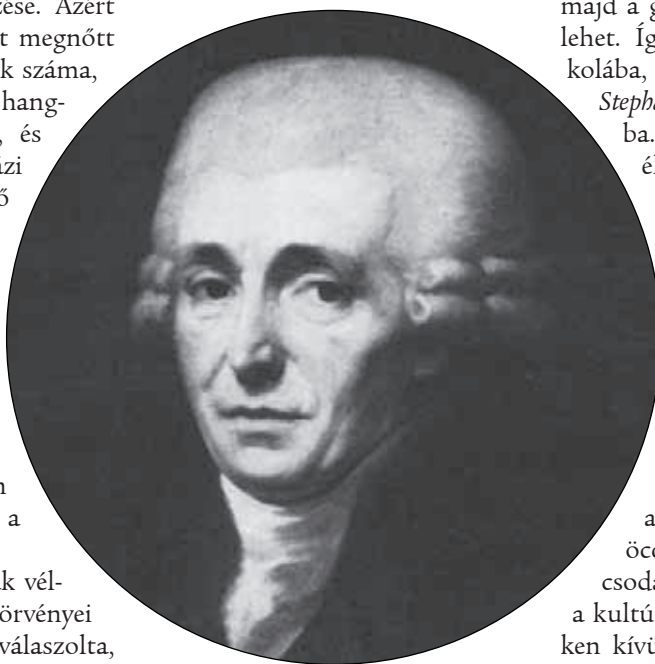

**Aranyi
Krisztina**

A tizennyolcadik században megújult a zene. Régi, nagyszerű formák tűntek el, előtérbe került viszont az egyéni érzelmek kifejezése. Azért is történhetett így, mert megnőtt nemcsak a zenehallgatók száma, hanem azoké is, akik hangszeren tudtak játszani, és örömeiket lelték a házi muzsikálásban. Az ő muzsikusuk volt *Joseph Haydn*, akinek ősei parasztok és kézművesek voltak *Mária Terézia* békés korszakában, amikor Magyarországon is újra fellendült a kastély- és kúriaépítkezés. 1732 május végén született, nem messze a magyar határtól.

„Azt írtam, amit jónak véltem, aztán a harmonia törvényei szerint kiigazítottam” – válaszolta, amikor megkérdezték tőle, alkotott-e valamilyen rendszert vagy szabályt, hogy segítségével a közönség tetszését kicsikarja. Egy korabeli bécsi lap pedig így méltatta: „Joseph Haydn úr, nemzetünk kedvence, akinek szelíd jelleme

minden művére rányomja bélyegét. Kompozícióit szépség, rend, tisztaság, valami finom és nemes egyszerűség telíti.”

De hogyan lesz egy bognár és egy szakácsnő tizenkét gyermeke közül a másodikból zenei világnagyság? Életének aranyfonala apja zeneszeretétől kezdve érhető tetten, aki megkívánta a gyerekeitől,

hogy tudjanak énekelni. Folytathatjuk a különböző körülmények számbavételét: voltak véletlen találkozások, a család reménye, hogy majd a gyerekből „egyházi férfiú” lehet. Így került egyházi énekeskolába, ahonnan út nyílt a bécsi *Stephanskirche* muzsikusházába. Közben sok verést kapott, éhezett is, rá volt kényszerítve, hogy korán megkeresse a kenyerét, és ehhez adott volt a lehetőség: a zene, az éneklés.

Zeneszerzést egy karmester inasaként tanulhatott, majd az *Esterházy* család szolgálatába került Kismartonba, majd Esterházára, ahol *Pál Antal* herceg, és öccse, *Pompakedvelő Miklós* csodálatos teret biztosítottak a kultúrának. Gyönyörű épületeken kívül találunk ott színházat, operát, bábszínházat, könyv- és kottagyűjteményt, mindent, amiről csak álmodni lehetett.

Az itt töltött években Haydnt rengeteg feladat várta: nem elég, hogy meg volt szabva, hány egyházi művet, operát, egyéb zenedarabot kellett komponálnia, hogy állandóan harcolnia kellett a maga és zenészei érdekeiért, de még arról is neki kellett gondoskodnia, hogy megfelelő harisnya legyen rajtuk a fellépések alkalmával. Mindemellett maradt ideje, hogy foglalkozzon olyan műfajokkal, amelyek személyesen őt magát érdekelték. Sok kompozíciója maradt fenn, ám saját bevallása

szerint nem dolgozott könnyen, inkább „megfontoltan, szorgalmasan”. Kézirataiban szinte nincs javítás.

1760-tól harminc évig ki sem mozdult Kismartonból, majd Esterházáról. Ezért olykor rabnak érezte magát, pedig nem volt elzárva a korbéli zene újdonságaitól, hiszen zenekarának betanította őket, eljátszotta velük. Az ő darabjait szintén játszották Európa nagyvárosaiban, csak a fogadtatásról nem voltak pontos értesülései. Hallott ugyan arról, hogy hány példányban fogytak el műveinek kottái, a fülébe jutott valami a bírálatokból is, de pontosan nem tudta, mit szeretne hallani a közönség. Újra és újra megpróbált egyre tökéletesebb darabokat írni a maga elképzelése szerinti hallgatóságnak. Így történt, hogy a nagyvárosok zeneszerzői, akik ismerték, és kiszolgálták közönségük igényeit, nemegyszer maguk kezdték Haydnt utánozni, akire nem lehetett ráunni.

A harminc éves „fogság” jótékony következménye az is, hogy

Haydn zenéje nemzeti zene, ami több nemzetet is jelentett, ahogy a korabeli osztrák birodalomban ezek együtt éltek. Közülük természetesen a legfontosabb az osztrák, de bőségesen találunk délnémet, horvát és magyar elemeket is a zenéjében.

Élete vége felé azután kitárult előtte a világ, vagyis: Párizs és London. Főleg angliai tartózkodása volt hatással rá, ekkor írta nagyszabású oratóriumait, amelyek közül a *Téremtést* nemsokára Pest-Budán is bemutatták, és róla nevezték el az Alkotás utcát. A mű szoprán szolamát egy előadáson maga a császárné énekelte.

„Gyakran, amikor sokféle munkámban nehézségekkel küzdök, és amikor nehezemre esik tovább rónom a megkezdett utat, egy titkos hang azt súgja nekem: Oly kevés a derűs, elégedett ember, bánat, s gond űzi őket szüntelen; a te munkád olykor tán forrás,

amelyből a gondterhes, ügyel-bajjal megrakott ember néhány pillanatra nyugalmat, pihenést merít. Ez volt a hatalmas mozgatóm, amely tovább haladnom készítette, s ez az oka annak, hogy még ma is lelkemből lelkedzett derűvel tekintek vissza a munkára, amelyet esztendőök során lankadatlan erőfeszítéssel, s fáradtsággal e művészet ápolására fordítottam.”

A levél abban az időszakban keletkezett, amikor a mester – óriási sikerek után – műve fennmaradásáról töprengett. (*H. levele tisztelőinek Rügen szigetére*)

Haydn egész művészetét csodálatos arányban alakították a költöttségek, adottságok és a szabad szárnyalás. Ennek ő maga sem volt mindig tudatában, ahogyan a maga életében sok más ember sem. Életműve a mai napig nagy hatású, rendkívül harmonikus darabjai sok nehéz időszakot aranyoztak már be hallgatóságának az életében. ■

PILATES TESTNEVELÉS

Még a leghíresebb film-sztárok közül is sokan hódolnak ennek az edzésmódnak, mely átmenet a jóga és a torna között. Sokan nem is sejtik, hogy a módszer mögött találunk egy mesébe illő történetet is.

érdekelni kezdte az emberi test, az egyes izmok funkciói. A legkülönbözőbb sportágakkal kezdett foglalkozni a síeléstől a bűvárkodásig, az ökölvívástól a tornáig. Annyira vitte, hogy tizennégy évesen modellt állt egy anatómia-

Az egész világot meghódította. Nincsenek ellenjavallatok, bárki kipróbálhatja, jótékony hatására nem kell sokáig várni.

Koncentráció: A Pilates-gyakorlatokban minden mozdulatnak van értelme. Az eredményesség egyik feltétele, hogy „jelen légy, itt és most”, testben és lélekben. Nem hagyjuk elkalandozni a gondolatainkat, figyelmünket az elvégzendő feladatra összpontosítjuk. Koncentrálunk arra, hogy mi helyes és mi helytelen, és összpontosítunk a részletekre.

Áramlás: A módszer a mozgást természetes folyamatában szemléli. A mindennapi életben a mozdulatok nem különülnek el, az egyik kapcsolatban áll a másikkal. A gyakorlás során koncentrálunk az

áramlásra, a folyamatosságra. Ha így gyakorlunk, javul a koordináló készség, a test kiegyensúlyozottsága.

Pontoság: A mozdulatok pontos kivitelezése az izomtónus kiegyensúlyozása által növeli a hatékonyságot. A gyakorlatok elvégzésén kívül a minél pontosabb kivitelezésre is odafigyelünk.

A névadó, *Joseph Pilates* 1880-ban született Düsseldorfban. Beteges, angolkóros, asztmás gyerek volt, még reumás láz is gyötörte. Háziorvosa ajándékozott neki egyszer egy anatómiakönyvet, amely nagy hatással volt a kamasz fiúra. Szenvedélyesen

könyv szemléltető rajzaihoz. Ha belegondolunk, nagy lépés ez egy fiataltól, aki nemrég még angolkóros volt.

1912-ben átköltözött Angliába, ahol önvédelmi tanfolyamot vezetett a rendőrákadémián, az I. világháború kitörésekor azonban

német származása miatt börtönbe került. Ez nem szegte kedvét, sőt éppen ezekben a szomorú, nehéz években dolgozta ki edzésmódszerét, hogy társaival együtt formában maradjon. 1918-ban influenzajárvány tört ki Angliában, amelynek során ezrek haltak meg, de a rabok közül azok, akik az ő módszerével edzettek, életben maradtak. Ezen felbátorodva a harctérrel visszatérő katonák, sebesültek, rokkantak számára fejlesztette tovább módszerét, rehabilitációs eszközöket tervezett és kivitelezett. Ezeknek a modernizált változatát, például a *pilateslabdát* napjainkban is használják. A húszas évek végén az USA-ba emigrált, edzőtermet nyitott, amely csakhamar közkedvelt lett táncosok, színészek és sportolók körében.

Formásabb test, erős hasizom, erős hát, jobb testtartás, karcsúbb derék, kiegyensúlyozottság testben és lélekben: ez az eredménye a rendszeres gyakorlásnak. A módszer elsősorban a változásról szól. Testünk állandóan változik, sejtjeink megújulnak. A tornával újra tanítjuk a testet és a szellemet, egyensúlyt teremtünk test és lélek között. Így megőrizzük az egészségünket, és testünk önmagát gyógyítja. Lépésről lépésre haladva, rendszeres gyakorlással a módszer könnyen elsajátítható. Tekintet nélkül korra, nemre, edzettségi szintre.

Összeállította: Aranyi Krisztina

DIMEX UNO Kereskedelmi Kft.

2120 Dunakeszi,
Alagi major, Hrsz. 68/10
Tel.: 27-547420, 30-4003592
Fax: 27-547421
E-mail: dimexuno@invitel.hu

**TANÁCSADÁS
FELMÉRÉS • TERVEZÉS
3D LÁTVÁNYTERV
GYÁRTÁS • SZÁLLÍTÁS
HELYSZÍNI SZERELÉS**

A BÚTORFELHASZNÁLÁS

minden területén hatékony, testre szabott, rugalmas, költségtakarékos megoldások

Egyéni igények alapján: *konyhák, gardróbok, lakótér beépítések* tervezése és kivitelezése.

Cégünk a hazai és nemzetközi piacon 1996 óta van jelen (iroda, egészségügy, oktatás, szálloda és belsőépítéset). Fő profilunk az *irodabútor*, szériában és egyedileg.

Társaságunk 2006. júliusától 100%-ban magyar magánszemélyek tulajdona.

Megbízhatóságunk jelszava: *minőség, szakmai felkészültség és tapasztalat.*

Cégfilozófiánk középpontjában az *elégedett ember áll: megrendelőinket és partnereinket az elvégzett munka, munkatársainkat a fizikai és lelki környezetük tegye elégedetté.*

Értékesítés: Budapesten és országosan.

A TÜKÖR

Egy mesterember egyszer egy ragyogó tükört készített, akkorát, hogy nem fért be egyetlenegy házba se.

Elhelyezték hát egy park közepén, ahol reggeltől estig a nap és a kék ég tükröződött benne, éjjel pedig a csillagok. Az emberek csodájára jártak és azt mondták: „Milyen szép az ég! Mennyire változatos! Milyen közelinek tűnik!”

Így volt: a tükör lehozta az eget az emberek közé.

Egyszer azonban valaki – nem tudni miért – összetörte a tükört.

Az ég darabokra hullott, a napot mintha rabul ejtették volna.

Aztán, idővel a repedések között fűszálak jelentek meg, majd virágok.

A tükör megsokszorozta szépségüket, színeik gazdagságát.

Az arra járó emberek valami nagyon szépet láttak, amit azelőtt soha, és azt mondták:

„Milyen szép a föld!”

Madore

Háromtól kilencvenkilenc éves gyerekeknek

EZT A RUMLIT! HOGY NÉZ KI A SZOBÁD?

Tizenhat éves fiam szobája kész disznóól: a földön összekeveredve a piszkos és a tiszta fehérneműje, közöttük CD-k, könyvek és étel, hogy ne is soroljam! „Rakj rendet a szobádban!” – naponkénti harc ez az örökkévalóságig. Hibásnak érzem magam, amiért nem sikerül őt ránevelni a minimális rendre, higiéniára.

Edit

Gyermekeink világa

Fia a nagy kérdések időszeit él, nem tud mit kezdeni magával testileg, érzelmileg, szexuálisan. Azt is mondhatnám, hogy szobája rendetlensége tükrözi a kamasz fejében zajló felfordulást. Valósággal vonzódik mindahhoz, ami szembefordítja eddigi neveltetésének biztos pontjaival és szabályaival, amelyeket mostanáig eltűrt. A rendetlenség ebben a korban teljesen normális, annak a jele, hogy a serdülő szeretné minden olyasmitől elhatárolni magát, ami kapcsolatban van a renddel, a törvénnyel és a szülői tekintéllyel. Mindabban, ami eredendően tagadásnak tűnik, lássuk inkább az igenlést: önmagának, önálló létének az erőteljes kinyilvánítását. Ez a fiatalember kijelöli területének a határait, és szemünkbe mondja: „Ne gyertek be!” Mostantól fontos lesz kopogni az ajtaján, ha be akarunk menni hozzá, és felesleges rendet rakni helyette, mert ezt illetéktelen behatolásnak fogja tekinteni. Aztán ha úgy érzi, hogy szülői parancsra kell rendet rak-

nia, igyekezni fog mielőbb még nagyobb rendetlenségbe menekülni, így jelezve lázadását, így fejezve ki, hogy igényt tart az egyenrangúságra. Egyes pszichológusok szerint a kamasz lényegi kapcsolatot ápol a rendetlenséggel. Kikerülve a gyermekkorból előbb bontania kell, hogy építeni tudjon, de addig át kell jutnia egyfajta kaoszonn, és ez elkerülhetetlen.

Kopogjunk, ne rakodjunk el helyette – mit tegyünk ezen kívül? Nyugodtan mondjuk ki, ami igazán zavaró, és egyezkedjünk vele. Ha komolyan vesszük őt, inkább hajlik arra, hogy tiszteletben tartsa az alapszabályokat. Fogadjuk el, hogy a szobája – még ha az önk lakásában van is – az ő személyes tere, és joga van úgy használni, ahogy neki tetszik... Ha ez az összevisszaság jó neki... ne nyissák rá az ajtót.

Eljön a nap, amikor boldogulnia kell a dolgaival, és a saját kárán tanul: amikor nem találja a holmiját, amikor a legújabb CD-t keresi vagy épp a földrajz leckéjét, és ez

idővesztésbe kerül, akkor majd felelősség ébred benne, és elkezd megszerezni az életét. Aztán emellett jól tesz a röpké figyelmeztetés: nem egyedül él a házban! Vagyis a felfordulás nem juthat túl a szobája küszöbén... a higiénia elemi szintjét pedig követeljük meg. És ha szerencsés fordulattal viharos rakodásba kezd, értékeljük őt dicsérő szavakkal.

Ha úgy érzi, nem bírja tovább, és muszáj közbelépnie, annyira tűrhetetlen már a dolog, először nézzen önmagába, és elevenítse fel a korábban átélteket, esetleg egy szakember segítségével. Gyermekeink – bár nincsenek tudatában – mesterei annak, hogy visszaküldjenek minket saját történetünkbe... és mai viselkedésükkel néha ők élesztik fel régi küzdelmeinket, vagy emlékeztetnek életünk válságaira, például a válástól való félelmünkre...

Bátorság és bizalom tehát! Ha belül rendben vagyunk, ez gyakran már elég, hogy megtegyük azt a néhány visszakozó lépést, amitől kamasz gyerekeink felfordulása is elviselhetővé válik.

Thérèse Chanel

Fordította: Hortoványi Emőke

VÉDEKEZZÜNK A STRESSZ ELLEN!

Hogyan lehet megelőzni, vagy csökkenteni a hatását?

Sokunk életére jellemző manapság a stressz. A magyar származású világhírű tudós, *Selye János* szerint a szervezet az öt ért stresszhelyzetekre három fázisban reagál: *vészreakció, ellenállás, kimerülés*. Az első önmagában nem hogy nem káros, de szükséges az élethez. Csak a kimerülés fázisa veszélyes az emberre, amit manapság gyakran azonosítanak a stresszel. Elkerülésére többféle módszer létezik. Ezek közül a leghatékonyabb a megelőzés:

Aludjunk eleget! A közérzetre, a figyelemre, az erőnlétre és az egészségre kedvezőtlen hatással lehet a kevés alvás.

Mozogjunk! Mérsékli a stresszt, és csökkenti a depresszió veszélyét a rendszeres mozgás.

Tanuljunk meg felismerni a stresszhelyzetet! Ha fel tudjuk ismerni a veszélyt, és a kritikus pillanatban uralkodni tudunk magunkon, csökkenteni fogjuk a stressz esélyét.

Vegyünk részt a társadalmi életben! A kutatások rámutatnak, hogy a kifelé fordulás milyen jelentős szerepet játszik az egészség és a jó közérzet megőrzésében. Jó tehát egy közösséghez csatlakozni vagy segítő szolgálatot végezni.

Tanuljunk meg bánni az idővel! Ha jól gazdálkodunk vele, meg tudjuk jobban szervezni a munkát és a családi feladatokat.

Éljük át teljesen az élet különböző pillanatait! Étkezzünk lassan, örüljünk a napsugárnak, a virágillatnak. Ne tagadjunk meg magunktól egy rövid napközbeni pihenést.

Mérsékelhetjük a már jelentkező stressz hatását:

Ha befejezzük félbe maradt ügyeinket. Adjuk vissza a kölcsönkapt dolgokat, válaszoljunk az e-mailekre.

Ha megtanulunk teljesen kikapcsolni! Ennek alapelemei például az izomlazítás és a légző gyakorlat. Ezek más krónikus káros hatásokat is képesek mérsékelni, mint a dohányzás, a pszichológiai stressz, a magas koleszterin és az érrelmeszesedés, amelyek szívbetegséghez vezetnek.

Ha gyengének érezzük magunkat a stresszel szemben bátran forduljunk orvoshoz a megfelelő ellenszer érdekében.

Dr. Ferentzi Éva

RÖVID LAZÍTÓ GYAKORLATOK

EGYPERCES: Helyezzük tenyerünket a köldök alá, érzékeljük a hasfal mozgását a be és kilégzés hatására. Belégzés, rövid szünet: egy, kettő és három... Kilégzés, rövid szünet: egy, kettő és három... Egy percig ismételjük a gyakorlatot, és minden be- és kilégzésnél tartsunk rövid szünetet.

HÁROMPERCES: Szakítsuk félbe, amit éppen csinálunk, és enyhén nyitott szájjal lazítsuk el az arcizmokat. Lazítsuk el a vállakat, lógassuk szabadon a törzs mellett a karokat. Az ujjak között legyen egy kis hézag. Ha keresztben vannak a lábak, helyezzük mindkét talpunkat a talajra kényelmes pihenő helyzetben. Érezzük, amint a comb és a lábszár egyre súlyosabbá válik. Lassú belégzés után engedjük ki a levegőt. Igyekezzünk minden egyes kilégzéssel jobban ellazulni.

Egészségünk

ÉPÍTŐGÉPEK | Zuggó

Hidegburkolás, Térburkolás, Téglavágás, Falvágás,
Vakolástechnika, Betontechnika, Anyagmozgatás,
Állványok, Optikai szintezők, Lézeres távolságmérők, Szintezők.

Géppel könnyebb!

Igényelje ingyenes katalógusunkat az interneten.
www.zuggo.hu

8900 Zalaegerszeg, Alsójánkahegyi út 25.
Telefon : 92/598-990 • Fax : 92/598-995

NAPRAKÉSZ-PLUSZ-BT.

SZEGED

Napenergia hasznosítási munkákat vállalunk:

napkollektoros rendszerek szerelése, fűtőkorszerűsítés, energiatakarékos izzók forgalmazása

Bács-Kiskun, Békés, Csongrád megyében

Tel: 20/8231976 vagy 30/4106796

Víz- és Kert Technika Kft.

- Kerti eszközök, öntözéstechnikai berendezések forgalmazása és telepítése
 - Kerttervezés, kertépítés
 - Kertfenntartás, kertápolás
 - Automata öntözőrendszerek tervezése, komplett kivitelezése
 - Víz és csőhálózat szerelés
- Teljes körű szolgáltatás a tervezéstől a kivitelezésen át a fenntartásig.

www.napnet.hu/vizkert • vizkert@napnet.hu
Tel: 20/450-5267

GETTÓ MILLIOMOS

A stúdió közönsége előtt reflektorfényben ülő tizen-nyolc éves *Jamal Malik*nak válaszolnia kell az utolsó kérdésre,

ami még elválasztja őt a húszmillió rúpiás főnyereménytől. Jamal a gettó legmélyebb nyomorúságából küzdötte fel magát, ám a mindent eldöntő kérdés előtt a rendőrség letartóztatja. A család-

sal vádolt fiúból a kegyetlen választás során megpróbálják kiszedni, hogy juthatott a vetélkedőn tovább, mint a legtöbb ügyvéd, orvos és tudós. Jamal mesélni kezd, s történetéből megismerünk egy életet, egyben a modern India történetét. Megrázó és hiteles kép a barakk-negyedek mindennapjairól, a szüleit elvesztett, prostitúcióra és szolgaságra kényszerülő gyerekekről. Gyilkosság, terrorizmus, bűnözés és kábítószer itt mindennapos jelenségek, a sokkoló jelenetek bennünket is ráébresztenek: ezek a problémák nagyrészt a globalizálódó világ „termékei”. Ám hazudnánk, ha azt mondanánk: a film az indiai valóságnak csakis erre a szeletére koncentrál. Az éjfekete szemű gyerekek arcán végigcsurgó színarany napfény, az élénk színek, az erőteljes zene és ritmus bemutatja, hogy a legnagyobb nyomor mélyén is rendkívüli intenzitású élet rejtőzik Indi-

ában. Jamal és testvére *Salim* nem sokat foglalkoznak azzal, hogy ők tulajdonképpen nyomorban élnek: fürgék, mosolygósak, csalafinták és ügyeskedők. Maguk mellé vesznek egy árva kislányt is, *Latikát*, akibe Jamal beleszeret, s bár az élet messzire sodorja őket egymástól, a fiú elhatározza, megkeresi szerelmét. Ehhez azonban vissza kellene jutnia a show-ba, amelyet valószínűleg *Latika* is néz. Vajon meg tudja győzni a nyomozókat igazáról, és visszaengedik őt, hogy válaszolhasson az utolsó kérdésre? *A Gettó milliomos* a közelmúltban rendezett Oscar-gála fő kedvencévé vált, *Danny Boyle* alkotása tarolt, nyolc aranyoszobrot zsebelt be, köztük az év legjobb filmjének járó. Nehéz, kőkemény mozi ez Indiáról, ugyanakkor a nagybetűs valóságról, egy rendkívüli és egyszerre mindennapi történeten keresztül. Csordultig étellel.

Göbel Ágoston

Meglepődve és sajnálattal láttuk, hogy előző számunkban hibásan jelent meg a megfajtott gondolat első fele. A nyomdahibáért elnézést kérünk! A teljes mondat így hangzott: „Segíteni az tud, aki szeret. Nem baj, ha állig béna, akkor a szívével segít!”

KERESZTREJTVÉNY

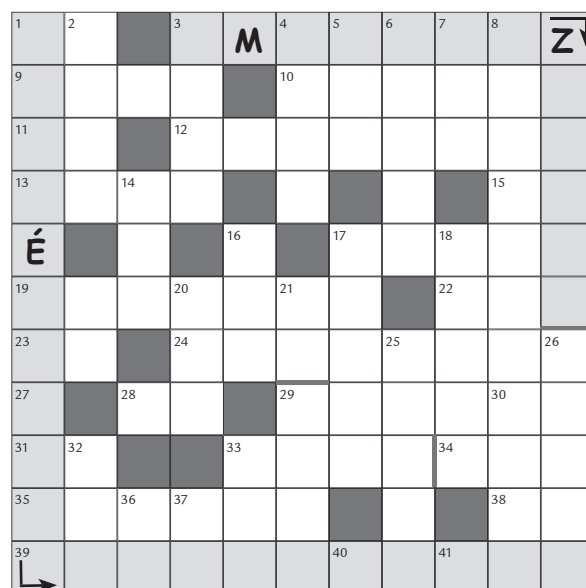
Beküldendő Agid von Broeckhorn mondása: „Szeretni azt jelenti, hogy... függőleges 1. és vízszintes 3. a hozzájuk tartozó jelölt résszel.”

Vízszintes:

1. Erdei növény 9. Dal 10. Végtelen korizás! 11. Nény egyenmő! 12. Betanítom 13. Angliai grófság 15. Lobban a láng! 17. Írólap 19. Szín-művészünk volt, keresztnéve kezdőbetűjével 22. Etelka becézve 23. Imák közepe! 24. Utódés 27. Kérdőszó 28. Személyes névmás 29. Indonézia és Malajzia szigete 31. Szolmizációs hang 33. Básti Lajos beceneve 34. Összevissza tar! 35. Ilyen uborka is van 38. Oló széle!

Függőleges:

2. Régen, valamikor 3. Vonatkozó névmás 4. Férfi név 5. Erdei gyümölcs 6. Irén másképp 7. Kérdő névmás 8. Hívá 14. Omladék 16. Összekevert óra! 17. Sokat beszél 18. Régiesen író toll 20. Lakli páratlanjai 21. Yperit rövidítve 25. Vegyjele: Au 26. Személyek egymás mögött elhelyezkedése 29. Török katonai cím 30. Majdnem beton! 32. Szent József foglalkozása 33. ... Tolsztoj, író 36. Egymás utáni betűk a magyar ábécében 37. Tangens 40. C-dúr ötödik hangja 41. Urán.

Imádkozni nem azt jelenti, hogy megszökünk
a problémák elől, a történelemből.
Ellenkezőleg, önként szembenzünk a valósággal,
ám nem egyedül, hanem a Fentről érkező erővel,
az igazság és a szeretet erejével,
amelynek a végső forrása Istenben van.

II. János Pál

